

അദ്ധ്യായം 52. അമ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം IV

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം IV

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

(മലയാളം: സാഹിത്യചരിത്രം)

First published in print media 1953.

The electronic versions have been released under the provisions of [Creative Commons Attribution By Share Alike](#) license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [X_YL^AT_EX](#) from [T_EXLive](#) 2020. The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

The production infrastructure of [River Valley Technologies](#) has been made use of in the production of these digital editions.

Cover: [Shakuntala](#), (she looks back at her lover, pretending to remove a thorn from her foot), an oil painting by [Raja Ravi Varma](#). The image is taken from [Wikimedia Commons](#) and is gratefully acknowledged.

[Sayahna Foundation](#)

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

ഉള്ളടക്കം

52	വെണ്ണണിപ്രസ്ഥാനം (തുടർച്ച)	1
1	നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരി (1016-1088) . .	2
2	നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി (1043-1119) .	3
3	കാത്തള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ (1026-1085)	4
4	ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി (1032-1092)	5
5	കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ (1036-1111)	6
6	ഒടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ (1045-1091)	7
7	ശീവൊള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരി (1044-1081)	8
8	തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ടു നാരായണൻമുസ്സത് (1046-1083)	9
9	കറുത്തപാറ ദാമോദരൻ നമ്പൂരി (1021-1073)	10
10	പെട്ടരഴിയത്തു വലിയ രാമനിയ്യത് (1042-1110)	11
11	മാപ്രാണം നാരായണപ്പിഷാരടി (1057-1116)	12

— 52 —

വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം (തുടർച്ച)

കൊടുങ്ങല്ലൂർത്തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ

ചില അനുയായികളും മറ്റും

1 നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരി (1016-1088)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

കൊച്ചിരാജ്യത്തിൽ ചാലക്കുടി തീവണ്ടിയാപ്പിസിനു സമീപം നടുവം എന്നൊരില്ലമുണ്ട്. ആ ഇല്ലത്തിൽ 1016-മാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ മകംനക്ഷത്രത്തിൽ അച്ഛൻനമ്പൂരി ജനിച്ചു. പിതാവു ദിവാകരൻനമ്പൂരിയും മാതാവ് ആര്യാന്തർജ്ജനവുമായിരുന്നു. പിതാവിന്റെ പേർതന്നെയാണ് പുത്രനും ലഭിച്ചത്. ഉണ്ണി പിറന്നു നാലാമത്തെ മാസത്തിൽ പിതാവ് നാല്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ അന്തരിച്ചു. അക്കാലത്തു നടുവത്തിലും അത്യന്തം ദരിദ്രമായിരുന്നു. ആവട്ടെന്തർ എന്ന സ്ഥലത്തു കട്ടപ്പള്ളി എന്ന ഇല്ലമായിരുന്നു കവിയുടെ അമ്മാത്ത്. ഉപനയനം ചാലക്കുടിക്ക് അഞ്ചുനായിക വടക്കുള്ള കൊടകര മരുത്തോമ്പിള്ളിയിലുത്തും സമാവർത്തനം നെല്ലായിക്കുന്നത്തിലുത്തുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടി. ആ ഇല്ലക്കാർ സ്വജനങ്ങളായിരുന്നു. നടുവത്ത് ആ ക്രിയകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു പോലും മുതലുണ്ടായിരുന്നില്ല. കൂട്ടിവായന കഴിഞ്ഞ ക്ഷണത്തിൽ കഥാനായകനുള്ള കഥകൾ വായിക്കുന്നതിലും പകർത്തിയെഴുതുന്നതിലും അളവറ്റ അഭിരുചിയുണ്ടായി. അങ്ങനെ ഭാഷാസാഹിത്യത്തോടു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം സമ്പർക്കം പുലർത്തിത്തുടങ്ങി. മരുത്തോമ്പിള്ളി തെക്കേ പുഷ്പകത്തു വാസുനമ്പിയാരോടു ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം പഠിച്ചു. 1031-മാണ്ടിടയ്ക്കു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോയി അന്ന് അവിടെ താമസിച്ചിരുന്ന പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനായി. കൈക്കളങ്ങര രാമവരിയർ അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ സതീർത്ഥ്യനായിരുന്നു. 1038 വരെ ഗോവിന്ദൻ നമ്പിയാരുടെ കീഴിൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുവെങ്കിലും ദാരിദ്ര്യബാധകൊണ്ടു കാര്യമായി ഒന്നും അഭ്യസിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചില്ല. സാമാന്യം ലോകവൃൽപത്തി മാത്രമേ ലഭിച്ചുള്ളൂ; എന്നാൽ ഭാഷാകവിതയിൽ അക്കാലത്തും പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. അന്നു കഥാനായകൻ എഴുതിയ ശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും തിരുത്തിക്കൊടുത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ട സദുപദേശങ്ങൾ നല്കി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു പുനോട്ടത്ത് അച്ഛൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു.

തിരിയെ ഇല്ലത്തേക്ക്

1039-മാണ്ടിടയ്ക്കു ചാലക്കുടിക്കടുത്തുള്ള വടക്കാഞ്ചേരി ഇല്ലത്തുനിന്നു വിവാഹം ചെയ്തു. ആ വിവാഹത്തിൽ നാരായണൻനമ്പൂരി 1043-ലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ ശങ്കരൻനമ്പൂരി 1052-ലും, ഒരു പുത്രി 1047-ലും ജനിച്ചു. നാരായണനാണ് പില്ലാലത്ത് നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്ന കവി. കുറ്റിയറ്റുപോകാനായിരുന്ന വടക്കഞ്ചേരിയില്ലത്തെ 50,000 ഉറപ്പിക വിലവരുന്ന വസ്തുവകകൾ കൊച്ചിമഹാരാജാവിന്റെ തീട്ടുരമനുസരിച്ച് അച്ഛനു കിട്ടി. അതിനെത്തുടർന്ന് ഇരിങ്ങാലക്കുടയ്ക്ക് സമീപം അന്യംനിന്നുപോയ തത്തമ്പിള്ളി, നെടുംപിള്ളി എന്നീ രണ്ടില്ലങ്ങളിലെ സ്വത്തുക്കൾക്കുകൂടി മഹാരാജാവ് അദ്ദേഹത്തെ അവകാശിയാക്കി. അങ്ങനെ കവിയുടെ ഭാഗ്യ ദേവത തെളിഞ്ഞു; സാഹിതീസേവ നിർവ്വഹണമായി നടത്താനുള്ള സൗകര്യവും വന്നു. 1040-ൽത്തന്നെ ഇളേടത്തു തൈക്കാട്ടു നാരായണൻമൂസ്തിന്റേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം അനുജൻ ഇട്ടീരിമൂസ്തിന്റേയും ശിഷ്യനായി അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിച്ചു വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ നിഷ്ണാതനായി ആ വഴിക്കും ധനം സമ്പാദിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം

നടുവത്തച്ഛൻ വെണ്മണി അച്ഛനുമായുള്ള വേഴ്ച നിമിത്തം കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു കൂടെക്കൂടെ പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെവെച്ചു കഞ്ഞിരാമവർമ്മൻ തമ്പുരാനും, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേഷ്യസുഹൃത്തുക്കളായി. അവരുമായി നിരന്തരമായ കത്തിടപാടുകൂടുന്നതായും താനുണ്ടാക്കുന്ന കൃതികൾ അവരെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചും അദ്ദേഹം കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവിസമാജത്തിലെ ഒരങ്ഗമെന്നപോലെതന്നെ കൈരളിയെ ഉപാസിച്ചു. നടുവം മഹനെ കഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ അഭ്യസിക്കുവാൻ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ താമസിപ്പിച്ചത് ആ സൗഹാർദ്ദം പൂർവ്വാധികം ദൃഢീഭവിക്കുന്നതിനു കാരണമായി. 1055 മുതൽ 1064 വരെ അതിനുമുൻപു കൊച്ചിഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ ഭരണത്തിലിരുന്ന കൊടശ്ശേരികയ്യുടെ വക കാര്യസ്ഥനായി പണിനോക്കി. 1066 മേടമാസം വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിൽ പുത്രനെ സമ്പന്നനും യശസ്വിയുമായിക്കണ്ടു ആനന്ദത്തോറുകൂടി മാതാവു മരിച്ചു. 1075-ൽ ഗൃഹഭരണത്തിലുള്ള സാമർത്ഥ്യംനിമിത്തം 'മിടുക്കൻ' എന്ന് അതിനു മുമ്പുതന്നെ പേരുകേട്ടിരുന്ന ശങ്കരൻനമ്പൂരി അന്തരിച്ചു. ആ സംഭവവും 1080-ൽ മകളുടെ അപ്രതീക്ഷിതമായ നിര്യാണവും കവിയെ ഏറ്റവുമധികം അസ്വസ്ഥനാക്കി. 1085-ൽ കാലിന്ദ്രൻ നീരുവന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തുടങ്ങി കേരളത്തിലെ ഗണനീയന്മാരായ കവികളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കി. അവ ശേഖരിച്ച് "ആരോഗ്യസ്തവം" എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേകം രോഗങ്ങൾ ഓരോകാലത്തു ബാധിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹം ദിനചര്യയിലുള്ള നിരതിശയമായ നിഷ്ഠ നിമിത്തമാണ് അവയിൽ നിന്നെല്ലാം വിമുക്തനായത്. 1088 വൃശ്ചികം 23-ആനുമായിരുന്നു ആ പുണ്യശ്ലോകന്റെ സ്വർഗ്ഗതി. അചഞ്ചലമായ ഈശ്വരഭക്തി, അന്യാദൃശമായ ആചാരശുക്ലിത, അകളങ്കമായ ഹൃദയശുദ്ധി, ആശ്ചര്യകരമായ പരാവർജ്ജനപാണ്ഡിത്യം ഇത്തരത്തിലുള്ള പല സഹജസിദ്ധികളും അദ്ദേഹത്തിൽ പരിലസിച്ചിരുന്നു. "നടുവധരണി ഗീർവാണനത്യന്തശാന്തൻ" എന്നു ഭഗവദ്ദൂതൻ തന്നെ പറ്റി അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവന പരമാർത്ഥമാണ്.

കൃതികൾ

അച്ഛൻനമ്പൂരി അധികം കൃതികൾ എഴുതിയിട്ടില്ല. (1) അംബോപദേശം, (1061), (2) ഭഗവൽസ്തുതി, (3) ഭഗവദ്ദൂതനാടകം (1067), (4) ശൃങ്ഗേരിയാത്ര, (5) അഷ്ടമീയാത്ര എന്നീ അഞ്ചു വാങ്മയങ്ങളേ പൂർണ്ണങ്ങളായിട്ടുള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസകാലത്തിൽ എഴുതിയ ബാല്യതത്വം എട്ടുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും അജ്ഞാതത്തിൽച്ചേരും. ഇവയ്ക്കു പുറമേ, (7) കമാരസംഭവം ദ്വിതീയസർഗ്ഗം, (8) അക്രൂര ഗോപാലം നാടകം (രണ്ടുഭാഗത്തോളം), (9) ഭാരതം കർണ്ണപർവ്വം കിളിപ്പാട്ട് (അഞ്ചാമയായത്തോളം) എന്നീ അപൂർണ്ണകൃതികളും, (10) ചില ചെറിയ ഖണ്ഡകൃതികളും, (11) കുറേയധികം എഴുത്തുകളുംകൂടിയുണ്ട്.

കവിതാരീതി

ശുദ്ധഭാഷാപദങ്ങൾ സുഗമമായ രീതിയിൽകൂട്ടിയിണക്കി ശ്രവണസുഖം നല്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ ഒരു കവനശൈലിയാണ് അച്ഛനു സ്വാധീനമായിരുന്നത്. ഒരിയ്ക്കൽ കേട്ടാൽ അർത്ഥബോധമുണ്ടാകാത്ത ശ്ലോകങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടില്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. ഇരുത്തിച്ചിന്തിപ്പിക്കുന്ന കവിതയാണെന്നും ആ കവി എഴുതിയിട്ടില്ല. ഉൽക്കടങ്ങളായ വികാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹൃദയം തരളിതമാകുമ്പോൾ, അലങ്കാരാഭിപ്രായംബരങ്ങളുടെ സാഹായ്യം കൂടാതെ സ്വഭാവസുന്ദരങ്ങളായ ഖണ്ഡകൃതികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. 1075-ൽ മകന്റെ മരണത്തിൽ സങ്കടപ്പെട്ടു രണ്ടു തവണകളിലായി ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങൾ അദ്ദേഹം മലയാളമനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. അവയിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കാം.

"കാണാതെ കാൽക്ഷണമിരിക്കുകിലപ്പൊഴേറെ-
 കേണീടുമങ്ങനെയിരുന്ന കമാരനിപ്പോൾ
 പ്രാണൻ വെടിഞ്ഞു പരലോകമണഞ്ഞു; ഞാനോ
 ഞാണറ്റു വില്ലിനു കിടയ്ക്കു കിടന്നിടുന്നു.

പുത്രാർത്തിമൂലമധികം കൃശയാലുലഞ്ഞു
 കത്രാപി വാണു ശിവരാമ! ഹരേ! മുരാശേ!
 ഇത്യദി നാമജപമോടമരുന്ന ജായാ-
 വൃത്താന്തമെങ്ങനെ പറഞ്ഞറിയിച്ചിടേണ്ടു?"

ഒന്നാംതരം വിലാപകൃതിയായി ഈ വിംശതിയെ പരിഗണിക്കാം. "ഭാഷാരീതിപ്പഴക്കത്തിനു നടുവം" എന്നു പറഞ്ഞു വരുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിലെ പ്രസാദാദിഗുണങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയാണ്.

ഭഗവദ്ദൂത

ഏഴക്കത്തിലുള്ള ഈ നാടകം വളരെ പ്രചാരമുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. ഭക്തിഭാവം വർണ്ണിക്കുവാൻ അച്ഛനുള്ള പ്രാഗല്ഭ്യം തികച്ചും ഇതിൽ പ്രകടിഭവിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ നാടകം തന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷാകവികളുടെയിടയിൽ ഗണനീയമായ ഒരു സ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതും. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ആരാണെൻനാഥനോടിനഹിതമതു തുട-
 ങ്ങുന്നതെന്നൊന്നു ഘോഷി-
 ച്ചാരാൽ നാരായണാക്ഷരഹിണിയൊടുമുടനേ
 തന്റെ സൈന്യങ്ങളോടും
 കൂറെല്ലാം ദൂരവെച്ചാക്കുരുകലമഖിലം
 കൂസൽകൂടാതെ കൊല്പാൻ
 പോരും ഞാനെന്നടുത്തു ധൃതിയൊടു കൃതവ-
 ൾമ്മാവു വില്ലും കലച്ചു."

"അക്കാലത്തുഗഭ്രതപ്രവരപരിഷയോ-
 ടൊത്തുടൻ പത്തു ദിക്കും
 വെക്കും ഞെട്ടിത്തൊറിക്കുംപടി ഘടിതകരോ-
 രാട്ടഹാസം മുഴക്കി
 മുഷ്കാളം മുർഖ! ദുര്യോധന! ശം! ശകനേ!
 നില്ല നില്ലെന്നു മൂന്നാം
 തൃക്കണ്ണെല്ലം ഇറന്നാപ്പുരരിപ്പു ഹൃദയ-
 ത്തട്ടിൽനിന്നിട്ടു ചാടി."

മറ്റു കൃതികൾ

അംബോപദേശം അക്കാലത്തെ കവിസമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു നടുവത്തച്ഛനും എഴുതിയെന്നേയുള്ളൂ.

"അമ്മമ്മ ചൊല്ലി പുനരിങ്ങനെയെങ്കിലും താ-
 നമ്മട്ടിലമ്മകൾമനസ്സു പതിഞ്ഞതില്ല;
 ധർമ്മത്തിലുള്ള രതികൊണ്ടവൾ സർവ്വലോക-
 സമ്മാന്യയായ് സകലസൗഖ്യമൊടൊത്തു വാണാൾ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹം അത്തരത്തിലുള്ള അമ്മായി ശ്ലോകോപദേശം സ്ത്രീകൾക്ക് അങ്ഗീകാരയോഗ്യമല്ലെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. അതിനുശേഷമാണ്

"നേരേയംബോപദേശം നിരവധി നിലവി-
 ട്ടോർത്തു തീർത്തോരു നേരം
 നേരമ്പോക്കിന്നുവേണ്ടിപ്പലവിധമുരചെ-
 യുള്ള പാപം നശിപ്പാൻ"

ഭഗവൽസ്തുതി എന്ന പേരിൽ ഒരു ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രം രചിച്ചത്. രണ്ടു കൃതികളും ഒരേ പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തു തന്നെ അച്ചടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്നേഹിതനായ മരുത്തോമ്പിള്ളി നമ്പൂരി ശൃങ്ഗേരിമാത്തിൽ പോയി ശങ്കരാചാര്യരോടു ഉപദേശം വാങ്ങിവന്ന വർത്തമാനമാണ് ശൃങ്ഗേരിയാത്രയിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നത്. കവിതന്നെ പോയി അതിൽ പറയുന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം കണ്ടതുപോലെയുള്ള പ്രതീതിയാണു വായനക്കാർക്കുണ്ടാകുന്നത്. മരുത്തോമ്പിള്ളി ആചാര്യസ്വാമികളെ കാണുന്ന ഭാഗം പ്രത്യേകിച്ചും മധുരമായിട്ടുണ്ട്.

"ബ്രഹ്മജ്ഞൻ ഗുണവാൻ നിത്യബ്രഹ്മചാരി സനാതനൻ;
 സമ്മതൻ സജ്ജനങ്ങൾക്കു കലമഷംതീർന്ന പുരുഷൻ;
 ഊഴിവാനവനാമെന്റെ തോഴരിൽകൃപയുള്ളവൻ
 ആഴിയോളം മനക്കൊമ്പിന്നാഴമുള്ള യതീശ്വരൻ"

എന്നും മറ്റുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ കോശ്മയിരിക്കാത്തതെ വായിക്കാവുന്നതല്ല. അതുപോലെതന്നെയാണ് അഷ്ടമീയാത്രയിൽ കവി വയ്ക്കത്തുവച്ചു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനുമായി സംഭാഷണം ചെയ്യുന്ന ഭാഗവും. ഖണ്ഡകൃതികളിൽ ചാലക്കുടിപ്പഴ പ്രത്യേകിച്ചു നന്നായിട്ടുണ്ട്.

എഴുത്തുകൾ

കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ എഴുത്തുകൾക്കുള്ള ഗുണമില്ലെങ്കിലും അച്ഛന്റെ എഴുത്തുകളും കൊള്ളാവുന്നവയാണ്. മലയാളമനോരമയിലും മറ്റും വളരെപ്പേർക്ക് അദ്ദേഹം കത്തുകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ഓടക്കഴൽക്കളരവും തെളിവോടു കേട്ടി-
 ട്ടോടിക്കഴഞ്ഞരികിൽ വന്ന നതാങ്ഗിമാരെ
 കൂട്ടുന്ന മോദമൊടു ലക്ഷ്മി വസിപ്പിച്ചും മാ-
 റോടൊത്തുചേർത്ത മധുസൂദനനെത്തൊഴുന്നേൻ."

(ശ്രീകൃഷ്ണവന്ദനം)

"പെട്ടെന്നു പെൺകുട്ടികളെക്കരങ്ങൾ
 കൊട്ടിക്കളിപ്പിച്ചു കണക്കിലാക്കാൻ
 പിട്ടല്ല പാരിൽബദരതന്നു തുല്യം
 കിട്ടില്ലൊരാളെക്കിഴമേൽ മറിഞ്ഞാൽ."

(ഭരതൻഭാഗവതർക്ക്)

"ഒരിടത്തെനെദൂരത്തൊരിടത്തയ്യോ! ഭവാനെയും ദൈവം
 ഇരിയെന്നിങ്ങനെ മാനകമെരിയുംവണ്ണം കടുക്കിലിട്ടല്ലോ."

(കണ്ടൂർ നാരായണമനോൻ)

2 നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി (1043-1119)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

നടുവത്തു മഹൻ (നാരായണൻ) നമ്പൂരി 1043-മാണു മേടമാസം 17-ആം-നു- തിരുവോണംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. നടുവത്തച്ഛൻ, വൈലൂർ ഈശ്വരവാരീയർ, ഇളമന ഇളയതു എന്നിവരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ കൊടുങ്ങല്ലൂരേക്കു പോയി. അവിടത്തെ കൈകത്തമ്പുരാട്ടി എന്ന വിദ്വേഷിയോടു കാവ്യനാടകലക്ഷണങ്ങളും കണ്ണിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനോടു വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. സാമാന്യം നല്ല വൈദ്യശ്യം ആ ഭാഷയിൽ സമ്പാദിച്ചു.

മുൻഷിപ്പണി

പഠിത്തം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൊടുങ്ങല്ലൂർ സർക്കാർപള്ളി കൂടത്തിൽ മുൻഷിയായി മഹൻ നിയമിക്കപ്പെട്ടു. കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കവിതകളെഴിയിൽ അതിനുമുൻപുതന്നെ പയറു മുറുകൾ അഭ്യസിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കൃതി സി.പി. അച്ചുതമേനോൻ മന്നാടിയാർക്കെതിരായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഉത്തരരാമചരിതത്തിലെ ഒരു ഭാഗമായിരുന്നു. അക്കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു മുദ്രരാക്ഷസം നാടകവും തർജ്ജമ ചെയ്തത്. സി.പി. യും കണ്ടൂർ നാരായണമേനോനുമായിരുന്നു ആ തർജ്ജമയുടെ ഭാരം കൈയേറ്റത്. എങ്കിലും അവർ മറ്റു പല കവികളെക്കൂടി ആ ഉദ്യമത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകൊക്കി. ആ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് മേൽ പ്രസ്താവിക്കാം. വെണ്മണി മഹനെയെന്ന് നടുവം തന്റെ കവിതാവിഷയത്തിൽ പ്രധാന ഗുരുനാഥനായി കരുതിവന്നത്. 1073-ൽമാത്രമാണ് അദ്ദേഹം ഗുമാനി കവിയുടെ ഉപദേശശതകത്തിനു സാരോപദേശം എന്ന പേരിലുള്ള ഭാഷാനവാദം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. എങ്കിലും വെണ്മണിമഹൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ അതെഴുതി എന്നുള്ളതിനു

“കല്യാൻ നിർമ്മലനായ വെണ്മണി
മഹൻനമ്പൂരിരിപ്പാടേനി-
ക്കല്ലാസാൽ കവിതയ്ക്കു ഗുണമേകീടേണമേ ദൈവമേ.”

എന്ന അതിലെ ഒരു ശ്ലോകാർദ്ധം ജ്ഞാപകമാണ്. 1070-ൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു നമ്മുടെ കവിയെ പഴയന്നൂരേക്കു മാറ്റി. അവിടെ അഞ്ചുകൊല്ലം പണി നോക്കി. 1075-ൽ അനജൻ മരിച്ചപ്പോൾ അച്ഛന്റെ ശുശ്രൂഷയ്ക്കും കുടുംബസ്വത്തുക്കളുടെ ഭരണത്തിനുമായി ഇല്ലത്തേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു. നടുവത്തു നിന്ന് ഒരു നാഴിക അകലെയുള്ള പെരഞ്ചേരി വീട്ടിൽനന്നാനിക്കുട്ടിഅമ്മയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി.

അനന്തരജീവിതം

കുടുംബഭരണത്തിൽ മഹൻ ഏറ്റവും സമർത്ഥനായിരുന്നു. 1078-ൽ ആവട്ടത്തൂർ (അഗസ്ത്യപുത്തൂർ) ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ സാമ്പത്തികസ്ഥിതി നന്നാക്കുവാൻ വേണ്ടി അതിന്റെ ഭരണംകൂടി ഏറ്റെടുക്കുകയും, 1097 വരെ ആ ഭാരം സ്തുത്യർഹമായി നിർവഹിച്ചു പ്രസ്തുത ക്ഷേത്രത്തെ ജണബാധയിൽനിന്നു നിശ്ശേഷം വിമുക്തമാക്കി, പുതുക്കിപ്പണിയിച്ച് അവിടെ ധ്വജപ്രതിഷ്ഠ കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. “ആവട്ടത്തൂരിൽ വാഴും പുരഹരൻ” നടുവത്തില്ലത്തെ ഗ്രാമപരകദേവതയാണ്. കണ്ണിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ, ശീവൊള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരി മുതലായ കവികളുമായി ആദ്യകാലം മുതൽതന്നെ കത്തിടപാടു നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനുപുറമെ പഴയന്നൂരിൽ താമസമായിരുന്നപ്പോഴും പല കൃതികൾ രചിച്ചു വന്നു. മലയാളമനോരമ തുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളിലും, രസിക രജിനി കവനോദയം മുതലായ മാസികകളിലും അനേകം ലഘുകാവ്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1119 മേടം 27-ആം-നു- പരലോകപ്രാപ്തനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപ്ഫന്റെ മകൻ നടുവത്തു ശങ്കരൻനമ്പൂരിയും ഒരു നല്ല കവി എന്നു പേരെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

കൃതികൾ

(1) ഉത്തരരാമചരിതം തർജ്ജമ മൂന്നാമകം (1067), (2) രുദ്രരാക്ഷസം (കുന്ദേശവുമായി കൂട്ടുചേർന്ന് -1068), (3) സാരോപദേശശതകം (പ്രകാശനം 1073-ൽ), (4) ഘോഷയാത്രാനാടകം (1071), (5) അംബാസ്തവം (1073), (6) ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ കഥ, (7) സ്തുവമഞ്ജരി (1100), (8) കാവ്യശകലങ്ങൾ (1101), (9) സന്താനഗോപാലം കാവ്യം (1101), (10) മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആശ്രമപ്രവേശം, (11) മഹിഷമർദ്ദനം വഞ്ചിപ്പാട്ട് (1081), (12) ഗുരുവായൂരപ്പൻ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്, (13) കേതിലഹരി ഇവയാണ് വടവംമഹന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. ഇവയിൽ ഒന്നും മൂന്നും കൃതികളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചു കഴിഞ്ഞു. വിശാഖദത്തന്റെ മൂലകൃതിയുടെ ഭാഷാനവാദമാണ് മുദ്രരാക്ഷസം. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

“മാറിൽത്തച്ചിട്ടു പൊട്ടിടന മണിവലയം
ഭൃഷ്ടമാമുത്തരീയം
പാരം ഹാഹേതി ദീനസ്വരമവനിരജോ-
രക്ഷമാം ചൂർണ്ണകേശം

പാരാതെന്നമ്മമാർക്കീവിധമഴലിലെഴു-
ന്നോരവസ്ഥാന്തരം ഞാൻ
വൈരിസ്ത്രീകൾക്കു ചേർത്തേ ഗുരുവിനിനി നിവാ-
പോദകം നല്കയുള്ളു.”

“ശൂരർക്കു ചേരമൊരു ഭാരമെടുത്തതിർത്തു
പോരിട്ടു താതഗതമാം വഴി പോകയെന്നോ,
പാരാതെ മാതൃനയനങ്ങളിൽനിന്നു ബാഷ്പം
വൈരിപ്രിയാക്ഷികളിലേക്കു നയിക്കയോതാൻ.”

മുദ്രരാക്ഷസം 1068-ൽ എഴുതിത്തീർന്നു. അതിൽ മഹന്റെ സഹപ്രവർത്തകനായിരുന്ന കുന്ദേശത്തു പരമേശ്വരമനോൻ വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ വൈദ്യശ്യമുള്ള ഒരു പണ്ഡിത പ്രവേകനും കവിയുമാണ്.

കവിതാരീതി

നടുവം മഹൻ നല്ല നിഷ്കർഷയോടുകൂടിയാണ് കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. ശബ്ദസുഖം ധാരാളമുണ്ട്. നിരർത്ഥകപദങ്ങൾക്കു പ്രവേശമില്ല; വെണ്മണി മഹന്റേയും, അതിൽ കുറേക്കൂടി കവിഞ്ഞ ശീവൊള്ളിയുടേയും രീതിയിൽ ഫലിതം തട്ടിവിടും; രസഭാവങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കും; ചിലപ്പോൾ മുദ്രലമായും മറ്റു ചിലപ്പോൾ ഗംഭീരമായും സന്ദർഭാനുഗുണമായി തുലിക വ്യാപരിപ്പിക്കും; ഇങ്ങനെ ശ്ലാഘനീയമായ ഒരു കവിതാപദ്ധതിയിലാണ് അദ്ദേഹം സ്വച്ഛന്ദമായി സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്.

സ്തുവമഞ്ജരി

മഹന്റെ സ്തോത്രങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകം ഒരു ആകർഷണശക്തിയുണ്ട്. വാർദ്ധക്യത്തിലെ കൃതിയായ കേതിലഹരി ഗുരുവായൂരപ്പനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണ്. അതിൽ ശാർദൂലവിക്രീഡിതത്തിൽ രചിച്ച 173 ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്. സ്തുവമഞ്ജരിയിൽ കൃഷ്ണപരങ്ങളായും ദേവീപരങ്ങളായുമുള്ള സ്തുതികൾക്കുപുറമേ ഓരോ അവസരത്തിൽ നേരിട്ട കുടുംബദുഃഖങ്ങളുടെ ശമനത്തിനായി വിവിധ ദേവതകളെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ‘ദിനാക്രന്ദനസ്തുവങ്ങൾ’ ഉമുണ്ട്. ഈ സ്തുവങ്ങൾ വിശേഷിച്ചും ഹൃദയങ്ഗമങ്ങളാണ്. കവിയുടെ പത്നിയ്ക്കു നേരിട്ട കർണ്ണരോഗത്തെപ്പറ്റി അനുവാചകന്മാരെ ആകമാനം കരയിക്കുന്ന ഒരു വിലാപം അദ്ദേഹം എഴുതിട്ടുണ്ട്. അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണ് താഴെ കാണുന്നത്.

“പൊട്ടിച്ചിന്നുന്നു ധൈര്യം പുരമഥന! വിഭോ!
കൂരിരുട്ടാർന്നു മുടും-
മട്ടിൽക്കാണുന്നു ലോകം; ഹൃദയമിഹ വിറ-
യ്ക്കുന്നു; വേർക്കുന്നു ദേഹം;

തട്ടിപ്പോതുന്നതല്ലീനിലയിലടിയാനെ-
ന്തൊക്കെയോ; ദേവ! നാനി-
ക്കുട്ടിക്കി വന്ന ദീനം പരമരനിമിഷം-
കൊണ്ടു മാറ്റിത്തരണം.”

കാവ്യശകലങ്ങൾ

ഇതും ചില ഖണ്ഡകൃതികളുടെ സമുച്ചയമാണ്. പല കൂട്ടുകവിതകൾക്കും, മുക്തപുരത്തു കൊറ്റനല്ലൂർ കട്ടപ്പിള്ളി മന കൃഷ്ണൻനമ്പൂരിയുടെ ദേഹവിയോഗത്തെ വിഷയികരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ‘കൃഷ്ണപ്പ’നും പുറമെ മഹന്റെ ഉൽക്കൃഷ്ടകൃതികളിൽ ഒന്നായ ‘കിഞ്ചിച്ഛേഷവും’ ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കിഞ്ചിച്ഛേഷത്തിൽനിന്നു പുതുതോടികളെ അവഹേളനം ചെയ്യുന്ന ഘട്ടത്തിലുള്ള ഒരു മനോഹരമായ ശ്ലോകം ചുവടെ ചേർക്കാം.

“മാറത്തു കൂത്തൽ, മുടിവെട്ടൽ മനസ്സിരുത്തു-
ന്നേരത്തു കൈകടി, തനിച്ചു മുഖംവടിക്കൽ,
ദാരങ്ങളെത്തു പല വിവൃപറഞ്ഞു സന്ധ്യ-
നേരത്തെ ലാത്തലിവ വൈദികവൃത്തിയിപ്പോൾ.”

നിരവധി സാരോപദേശങ്ങൾ ഈ കൃതിയിൽ കവി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സന്താനഗോപാലം

ഇതു കവി അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സരസകാവ്യമാണ്. പുരാണകഥ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

“ഇളക്കിടാവിളകി; കണ്ണിനു പറ്റി; നോവോ
പിള്ളയ്ക്കു തട്ടി; യൊരു മുക്കിനിയത്രയായി;
വെള്ളം തളിപ്പതിനൊരുകക്ക, യെന്നകായി-
ലുള്ളപ്പരിഭ്രമവചസ്സുകൾ കേട്ടു വിപ്രൻ.”

ആശ്രമപ്രവേശം

മഹാത്മാഗാന്ധി തന്റെ സഹധർമ്മിണിക്കു നൽകുന്ന സദുപദേശമാണ് ഈ കാവ്യത്തിലെ വിഷയം. പല പുരാണകഥകളേയും മറ്റും ഇതിൽ സംക്ഷിപ്തമായും എന്നാൽ സമഞ്ജസമായും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. അനേകം വേദാന്തതത്വങ്ങളും എടുത്തുകാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. നോക്കുക ഒരു വേശ്യയുടെ ചിത്രം.

“വീട്ടിൽപ്പുലർന്ന പുതുപഞ്ചിരിയും, കഴുത്തു
വെട്ടിക്കല്ലും, തല ചെരിഞ്ഞു കനിഞ്ഞ നില്പും,
തട്ടിപ്പു കൂടിയ കടാക്ഷമിടയ്ക്കിടയ്ക്കു
തട്ടിക്കൊടുക്കുമടവും, കിടയറ്റമെയ്യും.

മട്ടിൽക്കവിഞ്ഞകരിവാർകഴലും, വിശേഷ-
മട്ടിൽച്ചമഞ്ഞൊരഴകും, ചൊടിയും, വെടിപ്പും,
പട്ടിട്ടു മുടിയ കചങ്ങമുമാർന്ന തങ്ക-
ക്കുട്ടിക്കുരങ്ഗമിഴി മാരനെയും മയക്കും.”

മഹിഷമർദ്ദനം വഞ്ചിപ്പാട്ട്

രസികരഞ്ജിനി മാസികയിൽ വള്ളത്തോൾ നാരായണമനോന്റെ തപതീസംവരണം, ഒടുവിൽ കണ്ണികൃഷ്ണമനോന്റെ അജാമിളമോക്ഷം, നടുവം മഹന്റെ മഹിഷമർദ്ദനം എന്നീ മൂന്നു വഞ്ചിപ്പാട്ടുകൾ തുടരത്തുടരെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. മൂന്നും നന്നായിട്ടുണ്ട്. മഹിഷമർദ്ദനംതന്നെയാണ് വളരെ മാറ്റമൊന്നുംകൂടാതെ പിഷാരിയിക്കൽ അമ്മ എന്ന പേരിൽ ഗുരുവായൂരപ്പൻ എന്ന തിരുവാതിരപ്പാട്ടോടുചേർത്തു മുദ്രിതമായിട്ടുള്ളത്. ഗുരുവായൂരപ്പനെപ്പറ്റി വിശേഷവിധിയായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല. ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ കഥയിൽ ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ ആഗമനത്തെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങൾ 101 ശ്ലോകങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹിഷമർദ്ദനത്തിന്റെ അവസ്ഥ അതല്ല; ഭാഷയിലെ വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിന് അഭ്യർഹിതമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. ചില വരികൾ വായിക്കുക.

“കടലിലെത്തിര വന്നിങ്ങിടച്ചേറ്റനതുപോലെ
നടന്നേറ്റം ‘ചതുരങ്ഗം’ നയിച്ചൊരുക്കി

ഇടയ്ക്കിടെച്ചെറ്റുഞാണിൻ രടിത്തൊലുലകകൾ
പിടിപ്പിച്ചാ മഹിഷനും പിടിച്ചുകേറി.

പല്ലുകുട്ടിക്കടിച്ചും നില്ക്കുന്നില്ലെന്നുരച്ചവൻ
വീല്ലും കത്തിക്കലച്ചസ്തം വിട്ടുവിട്ടെത്തി.

‘തുല്ലതുല്ല’ നോതിയോതിപ്പല്ലുപോലെ പറപ്പിച്ചു
ചൊല്ലുകൂട്ടം ഭഗവതി തുറിച്ചുനോക്കി.

വിട്ടുനന്ന ശരം മെയിൽത്തൊട്ടിടാഞ്ഞു കരം കൊട്ടി-
ക്കുട്ടിത്തീങ്കളെതിർദംഷ്ട്ര കരിച്ചുചാടി.

വെട്ടുനന്ന പുത്തിടിയും ഞെട്ടിപ്പോകും മട്ടിലവൻ
തട്ടി നാലഞ്ചട്ടഹാസം തകുതികൂട്ടി.”

ഫലിതം

മഹൻനമ്പൂരിയുടെ ഫലിതപ്രയോഗത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിനുകൂടി രണ്ടുദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാത്താൽ പ്രകരണം പൂർണ്ണമാകുന്നതല്ല. സർക്കാരിലേക്കു തീവണ്ടിയ്ക്കാവെടുത്ത കുടുംബവസ്തുവിനു പൊന്നുംവില കിട്ടാനുള്ള താമസത്തെപ്പറ്റി പാലിയത്തു ചെറിയ കണ്ണുണ്ണിയച്ചന് അയച്ച ഒരു കത്തിൽ കവി ഇങ്ങനെ എഴുതുന്നു.

“കണ്ടും കണ്ടതെടുത്തിടും വില തരാനാറെങ്കിലും
ചൊല്ലിയാൽ
ശബ്ദയ്ക്കെത്തിടുമെതുപദ്രവ,മിതാർക്കാനും
സഹിക്കാവതോ?

മിണ്ടിടാൻ വഴിയില്ല, കഷ്ടമിവരിവണ്ണം തുടർന്നാൽ വിശ-
മിണ്ടിടാൻ വഴിയില്ല, കഷ്ടമിവരിവണ്ണം തുടർന്നാൽ വിശ-
പ്പുണ്ടായാലതടങ്ങുമോ? കവിമണേ! തീവണ്ടി
തിന്നാവതോ?”

“രാവല്പം ബുദ്ധിമുട്ടാം മറ്റുപടിയെഴുതി-
ത്തള്ളിടാമെന്നുവെച്ചാൽ
ഭാവം മാറ്റം പിങ്കാലാപിനി ചൊറി പറയും
പേന തട്ടിപ്പുറിയ്ക്കും
ആ വട്ടപ്പേർമുലപ്പെൺകൊടിയിലധികമായ്
പ്രേമമുണ്ടപ്രിയം ഞാൻ
ജീവൻ പോയാലുമോതില്ലവളുടെ കനിവി-
ല്ലെങ്കിലൊക്കെക്കഴക്കം.”

മഹിഷമർദ്ദനത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒരവങ്കരകൃതികളുടേയും ശീവൊള്ളികൃതികളുടേയും ഛായയിലുള്ള ഒരു പ്രാർത്ഥന കൂടി കാണാനുണ്ട്. അതാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

“ചിത്തരംഗം കലിധർമ്മം വിരട്ടുപ്പാൻ വിധിയുണ്ടെ-
ന്നെത്തിടുന്നു മാതയെന്നോരാമിനുമായി;
ജപ്തിച്ചതു ലേലം വിറ്റി വസ്തു സന്നതാക്കിക്കാതെ-
ന്നത്താൽ തീർക്ക ജഗത്തിന്റെ ജഡിജിയമ്മേ!”

3 കാത്തുളളിൽ അച്യുതമേനോൻ (1026-1085)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

കൊടുങ്ങല്ലൂർത്തലൂക്കിൽ മേത്തല അംശത്തിൽ കാത്തുളളി എന്നൊരു പ്രസിദ്ധമായ ഗൃഹമുണ്ട്. ആ ഗൃഹത്തിൽ കല്യാണിയമ്മയുടേയും കൊടുങ്ങല്ലൂർ പൂല്ലൂറ്റംശം മാമ്പറയില്ലത്തെ നാരായണൻനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി അച്യുതമേനോൻ 1026-മാണ്ടു മകരമാസം 8-ആംനു- ഭരണി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അക്കാലത്തു കാരണവരായ ഇട്ടിരാരിച്ച മേനോന്റെ ഭരണത്തിൽ ആ തറവാടു സമ്പൽസമൃദ്ധമായിത്തീർന്നു. അച്യുതമേനോനെ പ്രഥമപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചത് ചിങ്ങപ്പുരത്ത് അച്യുതവാരിയരായിരുന്നു. അന്നു തന്നെ നമ്മുടെ കവിക്ക് ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അഭിരുചി തന്റെ മാതാവ് എഴുത്തച്ഛൻപാട്ടുകൾ കർണ്ണാനന്ദകരമായി വായിക്കുന്നതിൽ നിപുണയായിരുന്നതിനാൽ തദ്വാരാ ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിച്ചു. ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടിൽ ആ സൂചരിതയെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

“ബാലത്വം പൂണ്ടുള്ള നാളത്തികേ വിളിച്ചെനി-
ക്കാലസ്വം തീരും സിതാപക്വാദിക്ഷ്യങ്ങളെ
പ്രേമപൂർവകം തന്നു പാട്ടിലങ്ങിരുത്തിട്ടു
താമസിക്കാതെ കിളിപ്പാട്ടുപുസ്തകങ്ങളെ

നേരോടേ വിലോകിപ്പിച്ചുള്ളിലായിട്ടുംമട്ടി-
ലോരോരോ പദം ചൊല്ലിത്തന്നു താൻ വായിപ്പിച്ചു
ഗോഷ്ടികൂടാതെ ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങൾതോറ്റം നല്ല
കൂട്ടിവായന പഠിപ്പിച്ചൊരൻ പെറ്റമ്മയെ.”

അനന്തരം വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ തറവാട്ടിലേക്കു പരമ്പരയായി സിദ്ധിച്ചിരുന്ന അംശംമേനോൻ പണി നോക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ ശാസ്ത്രാഭ്യാസത്തിന് സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ല. തനിക്കു തീരെ അഭിമതമല്ലാത്ത ആ പണിയിൽനിന്നു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ പിരിഞ്ഞു സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

സാഹിത്യജീവിതം

കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്ത് ഒരു 'നിത്യ'നെപ്പോലെ കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന അച്യുതമേനോൻ അവിടത്തെ മഹാകവികളുമായി നിരന്തരസമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനും കവിതാപരീക്ഷകളിൽ മത്സരിക്കുന്നതിനും ലഭിച്ച അവസരം അദ്ദേഹം നിഷ്ഠയോജനമാക്കിയില്ല. ശബ്ദാലങ്കാര പ്രയോഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അത്യധികമായ പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. “അതിപ്രാസമെണ്ണിപ്പെറ്റു ക്കി-ശ്ലോഷിച്ചിടാതെ കുത്തിത്തിരുകിവിടുവതിനച്യുതൻ” എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രശംസകളാണ് അദ്ദേഹം സഹചാരികളിൽനിന്നു സമാർജ്ജിച്ചിരുന്നത്. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പത്നിയായ ജാനകി അമ്മ അച്യുതമേനോന്റെ വൈമാത്രേയിയായ ഒരു കനിഷ്ഠസഹോദരിയായിരുന്നു എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ബന്ധവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാനിർമ്മാണത്തിന് ഉത്തേജകമായി. എങ്കിലും ആകസ്മികമായി വന്നുചേർന്ന കുടുംബചിഹ്നം നിമിത്തം ഏതാനും കൊല്ലത്തേക്ക് അദ്ദേഹം സാഹിത്യീസേവനത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടിവന്നു. തറവാട്ടിന് ആ ചിഹ്നനിമിത്തം സാരമായ സമ്പൽക്ഷയമുണ്ടായി. വീണ്ടും കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റേയും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാന്റേയും ഉപദേശമനുസരിച്ചു കവിതാനിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയും യാവജ്ജീവം ആ കൃത്യം നിർവ്വഹണമായി അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. മലയാളമനോരമയുടെ ആവിർഭാവകാലംമുതൽക്കു തന്നെ അച്യുതമേനോൻ പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. 1095 തുലാമാസം 15-ആംനു- യശശ്ശീരനായി.

സ്വഭാവവും കവിതാരീതിയും

അച്യുതമേനോൻ പ്രകൃത്യാ ശാന്തനും വിനീതനുമായിരുന്നു. വെണ്മണിമഹൻ കലശലായി എതിർത്തുകൊണ്ടു തന്റെ കവിപുഷ്പമാല പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെതന്നെ അനേകം കൃതികൾ ആരംഭിച്ചുവെങ്കിലും അവയിൽ പലതും പൂർത്തിയാക്കാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞു. ഏതു സാഹിത്യസമിതിയിൽച്ചെന്നാലും അദ്ദേഹത്തിനു ബഹുമാന്യമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. കവിതാവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ അധികമായി ശബ്ദസൗഷ്ഠ്യവത്തിലാണ് പതിഞ്ഞത്. സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു ഭാഷാവൃത്തങ്ങളാണ് അദ്ദേഹത്തിനു കൂടുതൽ വശംവദങ്ങളായിരുന്നത് എന്നും പറയേണ്ടതുണ്ട്.

കൃതികൾ

അച്യുതമേനോന്റെ കൃതികളിൽ അതിപ്രധാനമായുള്ളത്. (1) ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടാണ്. അതിനും പുറമേ, (2) രക്തമിണീസ്വയംവരം കാവ്യം പൂർവഭാഗം, (3) സതീനിദർശനം കാവ്യം, (4) നാഗാനന്ദം നാടകം (തർജ്ജമ), (5) കവിപുഷ്പമാല, (6) പ്രതാപമുകുടചരിതം കാവ്യം, (7) ആനന്ദരാമായണം കിളിപ്പാട്ട്, (8) വിക്രമാദിത്യചരിതം കിളിപ്പാട്ട്, (9) കലടാഗഹണം കാവ്യം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായുണ്ട്. സതീനിദർശനത്തിൽ സീതാദേവിയുടെ ചരിത്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണ് വിഷയം. രക്തമിണീസ്വയംവരം ഒടുവിലത്തെ കൃതിയാണ്. അതിന്റെ മധ്യോത്തരഭാഗങ്ങൾ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ രചിച്ചതായി മുന്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ കൃതിക്കു പ്രത്യേകമായ ആകർഷകത്വമൊന്നുമില്ല. വെണ്മണിമഹന്റെ ഭൂതിഭ്രഷ്ടചരിതത്തെ അനുകരിച്ച് എഴുതിയ ഒരുദീർഘകാവ്യമാണ് പ്രതാപമുകുടചരിതം. അതിൽ ഏതാനും ചില ശ്ലോകങ്ങൾ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. ആകെ മുവായിരം ശ്ലോകങ്ങളുള്ളതായി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാഗാനന്ദം വൃത്താനുവൃത്തമായാണ് തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അതിലെ

“സീരാമുഖത്തുറിവരുന്ന രക്ത-
മിറച്ചിയുണ്ടിപ്പൊഴുമെന്റെ മെയ്യിൽ
പരം ഗരുത്മൻ! തവ തൃപ്തി കണ്ടി-
ല്ലിരിപ്പതെന്തിന്നിഹ തിന്നിടാതെ?”

എന്ന ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണ്. ആറുമുതലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പൂർണ്ണങ്ങളല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. അവകൂടാതെ അച്യുതമേനോൻ ഒട്ടുവളരെ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവയെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

ജൈമിനീയാശ്വമേധം

കാത്തുളളിയുടെ യശസ്സിനെ കല്പാനന്ധമായിയാക്കുവാൻ ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ട് ഒന്നുമാത്രം മതി. എഴുത്തച്ഛന്റെ മഹാഭാരതത്തോടു ഏറെക്കുറെ കിടനില്ലകയും പദാലസനയിൽ അതിനേക്കാൾ ഉൽക്കൃഷ്ടം എന്നു പറയേണ്ടതുമായ ഒരു ശുക്തഗാനമാണ് പ്രസ്തുതകൃതി. ദൈർഘ്യത്തിൽ അതിനു സമമായ കിളിപ്പാട്ട് വേറെ ഒന്നുമില്ല. 1065-ൽത്തന്നെ കവി ആ മഹാവ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഒരഭിപ്രായത്തിൽനിന്നറിയുന്നു. വ്യാസഭാരതത്തിനുപുറമേ ജൈമിനിമഹർഷിയും ഒരു ഭാരതം എഴുതി എന്നാണ് ഐതിഹ്യം. എന്നാൽ അതിൽ അശ്വമേധപർവ്വം മാത്രമേ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. അതിന്റെ ഒരു തമിഴുതർജ്ജമ ഒരു ശാസ്ത്രിയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. ആ ഗ്രന്ഥമാണ് കവി ആദ്യം ഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങിയതു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അതറിഞ്ഞപ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള മൂലഗ്രന്ഥംതന്നെ വരുത്തിക്കൊടുക്കുകയും, അതിനു മുൻപെഴുതിയ ഭാഗങ്ങൾ കാത്തുളളി അതിനെ ആസ്പദമാക്കി പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കാത്തുളളിയുടെ തർജ്ജമ കൂടെക്കൂടെ പരിശോധിച്ചു തിരുത്തുകയും അപ്പോഴപ്പോൾ വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ നല്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ വളരെക്കാലത്തെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമാണ് ആ കാവ്യകൃത്യം. തെലുങ്കുഭാഷയിൽ പിന്നവീരഭദ്രയ്യാ ക്രി.പി. പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിലും കർണ്ണാടകഭാഷയിൽ ലക്ഷ്മീശൻ പതിനെട്ടാം ശതകത്തിലും ആ കൃതി തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കവിയശസ്സിൽ അശേഷം കാംക്ഷയില്ലാതിരുന്നതു കൊണ്ടു കാത്തുളളി അതു തന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം 1097-ൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ആ കാവ്യം വീണ്ടും പരിശോധിച്ചു പ്രകാശനം ചെയ്യിച്ചു. ജൈമിനിമഹർഷി ജനമേജയമഹാരാജാവിനോടു ആഖ്യാനം ചെയ്തതാണ് ആ ഇതിഹാസമാണ് ഉപക്രമത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകെ അഞ്ചു ഭാഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. വ്യാസഭാരതത്തിൽ ഇല്ലാത്ത പല കഥകളും അതിൽ വായിക്കാവുന്നതാണ്. അനേകം ഭക്തന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ വളരെ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. സുപ്രസിദ്ധമായ ചന്ദ്രഹാസചരിതം ആ ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളതാണ്. കാത്തുളളിയുടെ കമനീയമായ കാവ്യശൈലി. ഏതാനും ഇഴരടികൾ പകർത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

“നിബിഡഘനരചിചികരരേവുമതിൽ മിന്നുന്ന
നിർമ്മലശ്രീ ചേർന്ന പൊന്നിൻകിരീടവും
ശിശിരകരശിശുസദൃശകടിലനിടിലാന്തരേ
ചിത്രോർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രവും ചില്ലിവിലാസവും
കമലദളസമലളിതനയുഗവുംദയാ-
കമ്രകേളികടാക്ഷാവലീഭങ്ഗിയും
മുകരനിറമുടയ കവിളിണയിൽ നിഴലിച്ചെഴും
മുഗ്ദ്ധശോഭം മിനകണ്ഡലദ്വന്ദ്വവും

മധുരതരകരലസിതസിതകിരണനഞ്ചിടും
മന്ദഹാസപ്രസന്നാനനാംഭോജവും
സുഭഗദരദരജനകഗളതലവുമായതിൽ-
സ്സന്ദശ്രീകൗസ്തുഭോദാരരത്നവും-
ജലജമരിദരഗദകളിതുകളഴകോടെഴും
ജാജ്വല്യമാനങ്ങൾ നാലു ബാഹുക്കളും
വലിയ മണികലിതമണിവലയകടകാദിയും
വജ്രാബ്ജലീയാദിഭ്രഷ്ടാവിശേഷവും
മഹിമയെഴുമുരസി പരമുരസി വിലസും മഹാ-
മാണിക്യമുക്താഫലാദിമാലയങ്ങളും
പരമപരിമളമിളകമരിയ വനമാലയും
സ്വഷ്ടപ്രകാശമാം ശ്രീവത്സചിഹ്നവും
.....
അതുലമതുകളിലുപരി കളമുദ്രവം പൊഴി-
ച്ചന്നങ്ങൾപോലുള്ള പൊൻനൂപുരങ്ങളും
വളരമൊരു മഹിമയൊടു കലരമതിദുർല്ലഭം
വൈഷ്ണവാകാരം തെളിഞ്ഞുകണ്ടർജ്ജുനൻ
.....
വലിയ ശുഭസഭയിലകമലിയുമളവേ വലം
വച്ചു സാഷ്ടാബ്ദം നമസ്കരിച്ചിടീനാൻ.”

ഇനി രണ്ടുമൂന്നു മുക്തകങ്ങൾമാത്രം എടുത്തുകാണിക്കാനുണ്ട്.

ഫലിതം

ഒരിക്കൽ പായ്ക്കാട്ടു നമ്പൂരിപ്പാടു എന്ന കവിമ്മന്യൻ അച്യുതമേനോൻ ഒരു ശ്ലോകമെഴുതി അയച്ചതിൽ പൂർവാർദ്ധം വസന്തതിലകവും ഉത്തരാർദ്ധം ശാർദൂലവിക്രീഡിതവുമായിപ്പോയി. അതിനു മേനോന്റെ മറുപടിയാണ് താഴെക്കുറിക്കുന്നത്.

“പദ്യം ഭവാനെഴുതിവിട്ടതു ഹന്ത! മാസ-
സ്സദ്യയ്ക്കു തുല്യമതിവിസ്മയനിയമോർത്താൽ
വിദ്യാനിയേ! വലിയ വൃത്തവുമുണ്ടു നല്ല
ഏദ്യാഭമാം ചെറിയ വൃത്തവുമുണ്ടതിങ്കൽ.”

ഉമാരമാസംവാദം:

“നന്നോ മെയ്യണവാനുമേ! ഫണി? രമേ! മെത്തയ്ക്കു
കൊള്ളാം; കണ-
ക്കെന്നോ കാളയിതേറ്റുവാനന്ദനം? മേച്ചിടുവാനുത്തമം;
എന്നാലെന്തുമിരന്നിടുന്നതഴകോ?
കുക്കുന്നതിൽബ്ദേദമാ-
ണെന്നാക്കുന്നലർമങ്കമാരുടെ കളിച്ചൊല്ലിങ്ങു താങ്ങാ-
കണം.”

സമസ്യാപുരണം:

“തിണ്ണം ചെന്നിട്ടു തീയിൽത്തളിവിനോടു തിള-
യ്ക്കുന്ന പാലൊടു പൊന്നിൻ-
കിണ്ണംകൊണ്ടമ്മ കാണാതടവിലുടനടൻ
മുക്കി മുക്കിൽപ്പതുങ്ങി
കർണ്ണം പാർത്തങ്ങു നിന്നായതു ചൊടിയിണകൊ-
ണ്ടുതിയുതിക്കുടിക്കും
കണ്ണൻ കല്യാണപൂർണ്ണൻ കളകമലദള-
ക്കണ്ണനെൻ കണ്ണിലാമോ?”

ഇതിൽ ചതുർത്ഥപാദമാണ് സമസ്യ.

4 ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠനമ്പൂരി (1032-1092)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

കൊച്ചിരാജ്യത്തു കല്ലൂർ മുതലായ മനകളെപ്പോലെ മന്ത്രവാദത്തിനു പ്രാചീനകാലം മുതൽ തന്നെ കേൾവിപ്പെട്ടതായി കോശ്ശാപ്പിള്ളി എന്നൊരില്ലമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഇല്ലം അന്യംനിന്നപ്പോൾ-ആ ഇല്ലത്തെ ഒരു നമ്പൂരി തന്റെ സുഹൃത്തായ കണ്ടാരത്തു നമ്പൂരിയെ രക്ഷിക്കുവാൻ ചോറ്റാനിക്കര ഭഗവതിയെക്കൊണ്ട് ഒരു യക്ഷിയെ സംഹരിച്ചു എന്നും അതിന്റെ ഫലമായാണ് ആ ഇല്ലം അന്യംനീളുവാൻ ഇടയായതെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്-പ്രസ്തുത കുടുംബത്തിലെ വസ്തുവകകൾ മുക്തപുരം താലൂക്കിൽ കല്ലൂരംശം വത്തിശ്ശേരിയിൽ ഒറവങ്കര ഇല്ലത്തേക്ക് ഒതുങ്ങി;അതോടു കൂടി മന്ത്രവാദത്തിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും ആ കുടുംബത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ചു. നീലകണ്ഠനമ്പൂരി ഒറവങ്കര ശങ്കരൻനമ്പൂരിയുടെ ആദ്യത്തെ വേളിയിൽ ജനിച്ച പ്രഥമപുത്രനായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ വേളിയിൽ അതിനു കറേ മുമ്പു ശങ്കരൻ നമ്പൂരി എന്നൊരു പുത്രൻ കൂടി ജനിച്ചിരുന്നു. നമ്മുടെ കവിയുടെ ജനനം 1032-മാണ്ട് ഇടവമാസം 25-ആംനു- തൃക്കോട്ടെ നക്ഷത്രത്തിലായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ ശങ്കരൻനമ്പൂരിയിൽനിന്നുതന്നെയാണ് അഭ്യസിച്ചത്. പിതാവിൽനിന്നു കറെ മന്ത്രവാദവും ഗ്രഹിച്ചു. 1049 കർക്കടകത്തിൽ കൊടുങ്ങല്ലൂരിലേക്കു പോയി വിദ്വാൻ കൃഷ്ണതിരമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ കീഴിൽ ആര്യേ കൊല്ലം നിഷ്കർഷിച്ചു സംസ്കൃതം പഠിച്ചു. സിദ്ധാന്തകൗമുദി പൂർവ്വഭാഗവും തർക്കസംഗ്രഹവും വായിച്ചു. 1056-ൽ ഒരു കൊല്ലം കാവിൽ ഭദ്രകാളിയെ ഭജിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒന്നാംതരം കവിയും മന്ത്രവാദിയുമായി. കൃഷ്ണതിരമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ സന്തതസഹചാരിയായി പല കവിതാപരീക്ഷകളിലും ചേർന്നു വിജയം നേടി. ഫലിതപ്രയോഗത്തിലായിരുന്നു വാസന അധികം. “ഫലിതമധികമായ് രാജവിപ്രൻ ചമയ്ക്കും” എന്നു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, “ഫലിതത്തിനു രാജാവും” എന്നു വെണ്മണിമഹനും ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രശംസാപത്രം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അവർ രണ്ടുപേരുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാഗുരുക്കന്മാർ.

അനന്തരജീവിതം

1056-മാണ്ടിടയ്ക്ക് ഒറവങ്കര ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ സാധിപരേതയായി. കറേക്കാലം നമ്മുടെ കവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പുരസ്കർത്താവായ കൊച്ചുവീര കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റേയും വിഷവൈദ്യൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റേയും ഇശ്വരസേവകാരനായിരുന്നു. അത് 1063-ൽ അമ്മ മരിച്ചു ദീക്ഷ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമാണ്. 1068-ൽ അന്നു മനട കിഴക്കേ പോട്ടയിൽ ഇച്ചിക്കട്ടി പൊതുവാൾസ്വാമിയിൽ ഭർത്താവായി. മന്ത്രവാദം സംബന്ധിച്ച പല ദേശങ്ങളിലും സഞ്ചരിക്കുകയും ആ വഴിക്ക് ആവശ്യത്തിനുവേണ്ട ധനം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. 1082-ൽ ഒരു വലിയ വ്യവഹാരത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അതിന്റെ ഫലമായി സമ്പത്തും ആരോഗ്യവും ക്ഷയിച്ചു. 1092 ചിങ്ങം 12-ആംനു- പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ആ കവിവര്യൻ ശാന്തനും മിതഭാഷിയും സരസനും പരോപകാരിയുമായിരുന്നു.

രാജൻ

നീലകണ്ഠനമ്പൂരിയെ ‘രാജൻ’ എന്ന പേരിലാണ് സഹൃദയന്മാർ അറിയുന്നത്. ആ രാജശബ്ദത്തിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം തന്നെ മലയാളമനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ശ്ലോകങ്ങൾ അനുവാചകന്മാർക്കു കൗതുകപ്രദമായിരിക്കും. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നവയാണ് ആ ശ്ലോകങ്ങൾ.

“നേരോടിന്നെന്റെ രാജാഭിധയുടെ വിവരം
 ചൊല്ലിടാം തെല്ലുകേൽപ്പിൻ
 നേരമ്പോക്കുണ്ടെങ്ങരണ്ണൻ മമ മഹിതകവേ!
 മുന്നമുണ്ടായിരുന്നു;
 പാരം ഭ്രാന്തായി രാജാവഹമിദമുരചെ-
 യ്ക്കുകൃമത്തെത്തുടർന്നു;
 കാരാഗാരേ കിടന്നു ചില ദിന;മൊടുവിൽ-
 ദേവലോകേ നടന്നു.
 ചാലേ തദ്രാജശബ്ദം തദവരജതയാ
 പിൻതുടർച്ചാവകാശം-
 ത്താലേ വന്നു നമുക്കെന്നിഹ ചില പരിഹാ-
 സജ്ഞരോതിത്തുടങ്ങി;
 മാലോകർക്കുള്ളൊരിഷ്ടത്തിനു ശമഗ്നവാ-
 നായ ഞാൻ സമ്മതിച്ചു;
 കാലത്താൽപ്പേരറച്ചു കവിവര! ഗുണമാ-
 യെന്നു ഞാനും നിനച്ചു.”

കവിതാരീതി

ഒറവങ്കരയുടെ കൃതികൾക്കു കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കളരിയിലെ മറ്റു കവികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നു ചില ഗണനീയങ്ങളായ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. ആ കളരിയിൽ അഭ്യസിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം കവിതാവേഗപരീക്ഷകളിൽ ഏർപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ ഒന്നിന്റെ ഫലത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

“മഞ്ജുത്വം കയ്ക്കലൊക്കി കവിക്കലതിലകൻ
 കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ;
 കൃഷ്ണതിരമവർമ്മൻ ദ്രുതരകവിതാ-
 വൈഭവം കൊണ്ടുപോയി;
 രഞ്ജിക്കമ്മാറ്റു തീർത്താൽ കൃതികളെയഖിലം
 കൃഷ്ണതിരമവർമ്മൻ;
 ഭജിക്കാതേ കടിഞ്ഞുൽപ്രസവസദൃശമായ്
 ഞാനൊമൊപ്പിച്ചുമാറി.”

എന്നാൽ ക്ഷണത്തിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന കൃതികളുടെ മേന്മ സാമാന്യകവികളുടെ വിഷയത്തിൽ ക്ഷണസംഗ്രഹമാണെന്ന് ആ സൂക്ഷ്മഗ്രാഹി ദൃശ്യമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. തന്നിമിത്തം തന്റെ ഓരോ ശ്ലോകവും കഴിവുള്ളിടത്തോളം ചേതസ്സമാകർഷകമാക്കുന്നതിനു സ്വശക്തി അതിന്റെ പരമാവധിവരെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ ആ ഔചിത്യവേദി ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്നു. ശബ്ദത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അത്യധികമായ നിഷ്കർഷയുണ്ടായിരുന്നു; എന്നാൽ അതോടുകൂടിത്തന്നെ അർത്ഥത്തിലും തത്തുല്യമായ ജാഗരൂകത വ്യാപരിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ പ്രായേണ ആശയഗംഭീരങ്ങളാണ്. “പേർത്തും ചിന്തിക്കിലർത്ഥം നിരുപമരുചിതോ”ന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഭാഷയിൽ ചമ്പുകാരന്മാരുടെ കാലത്തിനിപ്പുറം ആദ്യമായി രചിച്ചതുടങ്ങിയത് അദ്ദേഹമാണെന്നു പറയാം. നമ്പൂരി ദീഘമായ കൃതിയാതൊന്നുംതന്നെ രചിച്ചിട്ടില്ല. രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽത്തന്നെ പലതും അപൂർണ്ണമായും ചിലതെല്ലാം നഷ്ടശിഷ്യമായും കിടക്കുന്നു. എണ്ണംകൊണ്ടും വണ്ണം കൊണ്ടുമല്ല, ഗുണംകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ഒരു കവിയെന്ന യശസ്സു നേരിയത്. “ഉൽപത്തിപഥം വ്യോമ കേചിൽ പ്രാപ്തപദത്രയാഃ” എന്നു വർണ്ണനം അദ്ദേഹത്തിനു യോജിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേവീസ്തോത്രങ്ങൾക്കുള്ള മാഹാത്മ്യം അന്യാദൃശമാണ്. ഭാഷയിൽ അത്തരത്തിലുള്ള സ്തോത്രങ്ങൾ ഒരു കവിയും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല. അവയിൽ ചിലതിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനു മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലുള്ള അഗാധ വിജ്ഞാനം പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപൂർവ്വം ചില ശ്ലോകങ്ങൾക്കു സൗന്ദര്യലഹരിയിലെ ശ്ലോകങ്ങളുടെ മാധുര്യമുണ്ടെന്നുപോലും പറയാവുന്നതാണ്. അർത്ഥലങ്കാരവിനിവേശത്തിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനേയും ഫലിതപ്രയോഗത്തിൽ വെണ്മണി മഹനേയുമാണ് അനുകരിച്ചതെങ്കിലും രാജന്റെ ഓരോ വാങ്മയത്തിലും സൃഷ്ടമായ വ്യക്തിമുദ്രപതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു സഹൃദയന്മാർക്കു സമീക്ഷിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല.

കൃതികൾ

ഒറവങ്കരയുടെ കൃതികളിൽ, (1) ബാലോപദേശം ഒന്നു മാത്രമേ പൂർണ്ണമായി കിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആ കാവ്യം വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. (2) കചേലവൃത്തം ഓട്ടൻതുളളലാണ് മറ്റൊരു കൃതി. അതിലെ ചില വരികൾ പൊടിഞ്ഞുപോയിട്ടുള്ള ഒന്നാംകളും മാത്രമേ കിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കി എഴുതിയോ എന്നറിവില്ല. (3) ദൈമിപരിണയം എന്ന് അഞ്ചുകത്തിൽ ഒരു നാടകം എഴുതിയതായി കേൾവിയുണ്ട്. അതിലേയും, 200 ശ്ലോകങ്ങളോളം എഴുതിയതായി പറയുന്ന (4) ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിലേയും, (5) ശ്രീനാരദോപാഖ്യാനം കാവ്യത്തിലേയും ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. (6) വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ പരിപാടിയനുസരിച്ചു നൂറു ശ്ലോകങ്ങൾ ഒരു അംബോപദേശം നമ്പൂരിയും നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. അതും സമ്പൂർണ്ണമായി കിട്ടിയിട്ടില്ല. ഇവ നീക്കിയാൽ പ്രധാനമായി അവശേഷിക്കുന്നതു ചില ദേവീപരങ്ങളായ സ്തോത്രങ്ങളാണ്. അവയിൽ രണ്ടുമൂന്നു ദേവീസ്തോത്രങ്ങൾ (9) ദേവീവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം, (10) ലക്ഷ്മീസ്തവം, (11) അനാഗസ്തോത്രം, (12) കൃഷ്ണാവനാഷ്ടകം മുതലായ സ്തോത്രങ്ങൾ പ്രധാനങ്ങളാണ്. (13) പലവകയിൽ ചില പാട്ടുകളും എഴുത്തുകളും സമർപ്പണ ശ്ലോകങ്ങളും ശൃംഗാര ശ്ലോകങ്ങളും മറ്റും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ

രാജന്റെ വിശങ്കടമായ സരസ്വതീ പ്രസാദത്തിന് ഉദാഹരണങ്ങളായി ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

“സൽപാത്രത്തിലൊഴിച്ചതില്ലൊരു തവി-
 തോയം; ഗുരുശ്രീപദ-
 പ്പൊൽപ്പുവൊന്നു തലോടിയില്ല; സമയേ
 ചെയ്തീല സന്ധ്യർച്ചനം;
 കെല്ലേറ്റം യമരാജകീർക്കര
 വ്യാപാരഘോരമായം
 നില്പാനുള്ള മരന്നു ഞാൻ കരുതിയി-
 ല്ലമ്മേ! ഭയം മേ പരം.”

(ദേവീവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം)

“ബ്രഹ്മാവിന്റെയുമനകന്റെയുമഹോ!
 ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽക്കിട-
 നമ്മേ! ഞാൻ തിരിയുന്നതെത്ര യുഗമാ,
 യെന്നാണിതിൻ മോചനം?
 ധർമ്മാധർമ്മപരീക്ഷണത്തിനിമേൽ
 കാലന്റെ കച്ചേരിയിൽ-
 ചെമ്മേ ഹാജരനിക്കിളച്ചുതരണേ!
 തദദർശനം കർശനം.”

[ദേവീ(ഗൗരീ)സ്തവം]

“മൽപാപൗഘമശേഷമിന്നൊരു നമോ-
 വാക്കാലറ്റത്തിപ്സിതം
 ക്ഷിപ്രം തന്നു പുലർത്തുവാൻ മടി നിന-
 കെന്നാൽ മനംപോലെയാം;
 മുപ്പാർവേതകൾ മൂന്നു മുർത്തികൾമുത-
 ല്ലേവർക്കുമാലംബമാം
 ത്വൽപാദത്തിനകീർത്തി പറ്റുരുതരേ
 നോക്കേണ്ട; കാക്കേണ്ട മാം.”

(മേല്പടി)

പിച്ചക്കാർൻ കണ്വേരൻ;പിതൃപതി സുകൃതാ-
 ഘാനഭിജ്ഞൻ; വിരൂപൻ
 പച്ചക്കാമൻ; പതങ്ഗൻ പകൽമതി; പരവാൻ
 പത്മാനാഭാഗ്രജാതൻ;
 അർച്ചിഷ്ഠപ്രഭാങ്ഗൻ; ധീഷണനധീഷണൻ;
 നിന്റെ പാദാംബുജത്താ-
 രർച്ചിക്കും മർത്തുനെക്കണ്ടറിയുമവനമേ!
 പാപനിഷ്ഠൻ വസിഷ്ഠൻ.”

[മറ്റൊരു ദേവീ(ഗൗരീ)സ്തോത്രം]

“പുമാതല്ലേ കളത്രം? ചപലകളിലവൾ-
 ക്കുഗ്രഗണ്യത്വമില്ലേ?
 പുമെയ് പാമ്പിനെലല്ലേ? വിഷമെഴുമവനൊ-
 ന്നുതിയാൽ ഭസ്മമല്ലേ?
 ഭീമഗ്രഹാദിയാദോഗണമുടയകട-
 ല്ലുള്ളിലല്ലേ നിവാസം?
 സാമാന്യംപോലെത്തുള്ളതു പറക നിന-
 കത്ര പുർണ്ണത്രയിശ!”

(വിഷ്ണുസ്തോത്രം)

മർത്തുകാരണേ ഗോപീവസനനിര കവ-
 രണോരു ദൈത്യന്തിയെത്തൻ-
 ചിത്തേ ബന്ധിച്ച വഞ്ചിശൂര! തവ നൃപനീ-
 തിക്കു തെറ്റല്ല പക്ഷേ,

പൊൽത്താമർമാതാവിതാ തൻകണവനെ വിടുവാ-
 നാശ്രയിക്കുന്നു ദാസീ-
 വൃത്യാ നിത്യം ഭവാനെ;ക്കനിവളിലുദി-
 കൊല്ല കാരുണ്യരാശേ!”

(ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമാഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ചത്)

“അഴിഞ്ഞിട്ടോ നമ്മിൽക്കലരമൊരു കെട്ടാസകലവും,
 കൊഴിഞ്ഞിട്ടോ പൂർവാചിതസുകൃതത്തിൻ ഫലഗണം,
 വഴിഞ്ഞിട്ടോ വൈരം; വിഷമവിശിഖനായ് നരബലി-
 ക്കഴിഞ്ഞിട്ടോ നമ്മെത്തരണി! തടവതന്ത്രേ
 തഴുകുവാൻ?”

(സ്ത്രീചാട്ട)

ഒറവങ്കര മരിക്കുന്നതിനു നാലു ദിവസം മുൻപ് ഒടുവിലത്തേതായി ഉണ്ടാക്കിയ പദ്യമാണ് അടിയിൽ കാണുന്നത്.

“എന്തംഹസ്സുളവാകിലും കെടുവതിന്നല്ലോ ജനം സന്തതം
 നിൻതുകാലിണയാശ്രയിപ്പതു;പുകഴ്ന്നിടം ജഗന്നായികേ!
 എന്തിക്കാണമതു മേ! മദിയതനുവിൽ? ക്ഷിപ്രം
 പ്രസീദാമയം

ചിന്തിപ്പാനരുതേ ഭയം മനസി മേ വായ്ക്കുന്നു; വേർക്കുന്നു
 ഞാൻ.”

ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളും ആ വശ്യവാക്കിനു സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾ പോലെതന്നെ സ്വാധീനമായിരുന്നു. നോക്കുക കചേലവൃത്തം തുള്ളിലിലെ ചില ഊരടികൾ.

“നാളും തിഥിയും ശരവും ശങ്കനവുമാളും തരവും
 ധനികന്മാരുടെ
 റുളും നോക്കിപ്പിച്ചയ്ക്കണിക്കഴലാളുമിരന്നു വശംകെട്ടുടനേ
 നീളും നിശ്വാസത്തൊടു പുനരറിവാളുമെടുത്തു
 നടന്നുതുടങ്ങി;
 ആളും ജാരകൃശാനവിനിരയാത്താളും
 തകരയുമായവസാനം;”

5 കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ (1036-1111)

ജനനചരിത്രം

കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ കോമത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ താസിൻദാരയുടേയും കല്യാണിഅമ്മയുടേയും പുത്രനായി 1036-മാണ്ടു മിഥുനമാസം 11-ആംന- ജനിച്ചു. തറവാടുപേരാണ് കണ്ടൂർ. അതു തൃശൂർനിന്ന് ആറുമൈൽ തെക്കുള്ള ഉൾരുകുംദേശത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. നാരായണമേനോന്റെ പിതാമഹൻ തൃശൂർ വടക്കേക്കുറ്റപ്പത്തു സ്ത്രാമ്പിക്കൽ കൊച്ചുകൃഷ്ണമേനോനും ഒരു താസിൻദാരായിരുന്നു. ഊരകത്തു ഗേവതിയെ കവി പലകൃതികളിലും വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അസാധാരണമായ കവിതാവാനന്ദ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം മദിരാശിയിൽ പ്രസിഡൻസി കോളേജിൽനിന്ന് 1058-ൽ ബി.എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു. ഐച്ഛികഭാഷ മലയാളമായിരുന്നു എങ്കിലും തന്നത്താൻ പരിശ്രമിച്ചു സംസ്കൃതത്തിലും പരിനിഷ്ഠിതമായ ലോകവ്യൂഹത്തിൽ സമ്പാദിച്ചു. കാളിദാസന്റെ കൃതികളിലാണ് സഹൃദയധൂരിണനായ അദ്ദേഹത്തിന് അനന്യസാമാന്യമായ അഭിരുചി അങ്കുരിച്ചത്. ബി.എ. ജയിച്ചതിനു മേൽ കോഴിക്കോടു പോലീസ് ട്രെയിനിംഗ് സ്കൂളിൽ ജോർജ്ജ് ഗന്തറുടെ കീഴിൽ ആ തുറയിലേക്കു വേണ്ട പ്രായോഗിക പരിശീലനം നേടി; കൊച്ചി പോലീസ് സൂപ്രണ്ടിന്റെ ആഫീസിൽ ഹെഡ് ക്ലാർക്കായി. അവിടെനിന്നു പിതൃപിതാമന്മാരാൽ മുമ്പ് അലംകൃതമായ താസിൻദാർപണിയിലേക്കു നിയുക്തനായി. സ്വരാജ്യത്തു മിക്കവാറും എല്ലാതാലൂക്കുകളിലും ആ പണി നോക്കി. ആ നിലയിൽത്തന്നെ പെൻഷൻപറ്റി. സർക്കാർജോലി അത്ര വളരെ അഭികാമ്യമായി അദ്ദേഹത്തിന് ഒരിക്കലും തോന്നിയിരുന്നില്ല.

“യക്ഷാധിനാഥനിധിയും യമനുള്ള ശിക്ഷാ-
രക്ഷാധികാരവുമിതെത്തിനെനിക്കു വേണ്ട.”

എന്ന് അദ്ദേഹംതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശിശു, കവിത, ചതുരൻഗം, മാനുഷം ഇവ നാലുക്രമേ തന്നെ ആകർഷിച്ചിരുന്നുള്ള എന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം മേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു കണ്ടൂർ ബുദ്ധിമാനം സത്യസന്ധനമാണെന്ന് അറിവുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും അവർ അദ്ദേഹത്തിൽ അലസത തുടരെയുടരെയെ ആരോപിച്ചു. ദിവാൻ രാജഗോപാലാചാര്യരുടെ കാലത്തു ഒരു മാസത്തെ ശമ്പളം അദ്ദേഹത്തിനു പിഴയിട്ടു; അപ്പോൾ തന്റെ ഫലിതശൈലി വിടാതെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്: “ആകട്ടെ, കൈയിൽനിന്ന് ഒന്നും കൊടുക്കേണ്ടിവന്നില്ലല്ലോ” എന്നാണ്. ദിവാൻ ബാനർജിയുടെ കാലത്തു 55 വയസ്സു തികയുന്നതിനു മുൻപു തന്നെ ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചു. പിന്നീടു കറേക്കോലം പാലിയം മാനേജറായിരുന്നു. തൃശൂരിൽ ഒരു ഗൃഹം പുത്തനായി പണിയിച്ച് അവിടെ താമസമാക്കി. ആ ഗൃഹത്തിൽവെച്ച് 1111-മാണ്ടു കർക്കടമാസം 4-ആംന- യശശ്ശരീരനായി. മരിക്കുന്നതുവരെ പല കവിതകളും രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പല്ലശ്ശേരി കോമത്തു കുട്ടിപ്പാറ്റ അമ്മയെയാണ് കണ്ടൂർ വിവാഹം ചെയ്തത്. ആ സുചരിത 1121-ൽ മരിച്ചു. ആദ്യത്തെ ബി.എ. കാരനായ ഭാഷാകവി കണ്ടൂരായിരുന്നു. 1065-ൽ വിദ്യാവിനോദിയുടെ ആവിർഭാവംമുതലാണ് നിരന്തരമായ സാഹിത്യസേവനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടത്. സി. പി. അച്യുതമേനോനും അദ്ദേഹവും സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. 1066-ൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ താസിൻദാരായിരുന്ന കാലത്തു വെണ്ണണി മഹൻ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ തുടങ്ങിയ മഹാകവിക്കളമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം വെണ്ണണിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കവനം ചെയ്തു പേരെടുത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ചില കവിതാവേഗപരീക്ഷകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടന്നിട്ടുണ്ട്. അവയിലൊന്നിലാണ് കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കോട്ടക്കോവിലകത്തുവെച്ചു സന്താനഗോപാലം നാടകം നിർമ്മിച്ചത്. ശബ്ദത്തിലും അർത്ഥത്തിലും കണ്ടൂരിനു നല്ല നിഷ്കർഷയുണ്ടായിരുന്നു. പച്ചമലയാളത്തിൽ കവനംചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ പോലും അദ്ദേഹത്തിനു തുല്യമായിരുന്നില്ല. “നല്ലഭാഷ” തിരിയാണെങ്കിൽ “കോമപ്പൻ” അതിൽനിന്നു കൊള്ളുത്തിയ പന്തമാണ്. ഭാഷയിൽ സരസമായ യമകപ്രയോഗത്തിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തുപോലും ചെയ്യാവുന്ന ഒരു കവി നാളതുവരെ ജനിച്ചിട്ടില്ല. സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥങ്ങൾ തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനുള്ള പാടവം അസാധാരണമായിരുന്നു. സജാതീയദ്രിതിയാക്ഷരപ്രാസം സാർവ്വത്രികമായി ദീക്ഷിച്ചു രഘുവംശം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ അദ്ദേഹം വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ആശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലതെല്ലാം വൃത്താനുവൃത്തമായാണ് വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തെ ശ്ലോലിക്കേണ്ടതു് മനോഹരണത്തിനാണ്. അത്രമാത്രം അഹങ്കാരരഹിതനായി ഗുണൈകലബ്ധനായി ജീവിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ നടുവത്തച്ഛന്റെ മരണാനന്തരം കേരളീയകവികൾ അവരുടെ തറവാട്ടു കാരണവരായി ബഹുമാനിച്ചുവന്നതിൽ അതുതന്നെ വകാശമില്ല. ഗദ്യരചനയിലും ഗവേഷണത്തിലും തനിക്കുള്ള നൈപുണ്യം അദ്ദേഹം ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തെപ്പറ്റി എഴുതിയ വിപുലമായ നിരൂപണത്തിൽ വെളിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മദിരാശിയിൽവെച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ 1094-മാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ നടത്തിയ ഷഷ്ടിപ്പൂർത്തി ഡർബ്ബാനിൽ, (1)കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കവി സാർവഭൗമൻ, (2) പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ, (3) വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ, (4)കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കണ്ണി, (5) കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ, (6) ഇത് എഴുതുന്ന ആൾ, (7) വരവൂർ ശാമുലമേനോൻ ഇവർക്കു കവിതീലകൻ, (8) രാമവർമ്മ അപ്പൻതമ്പുരാൻ, (9) സി.വി. രാമൻപിള്ള, (10) റ്റി.കെ.കൃഷ്ണമേനോൻ, (11) സി. പി. അച്യുതമേനോൻ, (12)എം. ശേഷഗിരിപ്രഭു ഇവർക്കു സാഹിത്യകുശലൻ, (13) തരവത്തു് അമ്മാളത്തമ്മ, (14) റ്റി.സി. കല്യാണിഅമ്മ(മിസിസ് റ്റി.കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ,ഇവർക്കു സാഹിത്യസഖി എന്നീ ബിരുദങ്ങൾ സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായി.

കൃതികൾ

(1) കോമപ്പൻ, (2) കൊച്ചി ചെറിയ ശക്തൻതമ്പുരാൻ, (3) പാക്കനാർ, (4)കണ്ണൺ, (5) അജാമിള മോക്ഷം, (6) സാംബൻ, (7) മറ്റകത്തു്, (8) ഒരു രാത്രി, (9) അകവൂർ ചാത്തൻ, (10) നാറാണത്തുഭ്രാന്തൻ, (11) വടുതലനായർ, (12) ഒരു വിദ്യ എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, (13)കിരാതം പതിനാലുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, (14) പുതനാമോക്ഷം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, (15) സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം വഞ്ചിപ്പാട്ടു് എന്നീ ഗാനങ്ങളും കണ്ടൂരിന്റെ സ്വതന്ത്രകൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ ചിറ്റൂർ വാസുദേവൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു്, പ്രമദുരാചരിതം, ഉപകോശം, കശനാകേന്യാദാനം, ദ്രൗപദീഹരണം, രത്നാവലി എന്നിങ്ങനെ നിരവധി കൂട്ടുകവിതകളുടെ നിർമ്മാണത്തിലും പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സാഹിത്യവിഷയകരമായ സംഭ്രമസമുത്ഥാനത്തിൽ അക്കാലത്തെ കവികളിൽ വേറേയും ചില പ്രമുഖന്മാർ ഭാഗഭാക്കുകളായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും കണ്ടൂർകൃതികൾ അക്കൂട്ടത്തിലും പ്രായേണ മികച്ചുനില്ക്കുന്നു. കണ്ടൂർ ഭാഷാന്തരീകരിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും വളരെയുണ്ട്. കാളിദാസന്റെ വാങ്മയങ്ങൾ തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും വ്യാപൃതനായിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി (16)മാളവികാഗ്നിമിത്രം നാടകം, (17) കമാരസംഭവം, (18)രഘുവംശം, (19) മേഘസന്ദേശം, (20) ധനഞ്ജയവിജയവ്യായോഗം, (21)ദൂതാലഭാൽ കചവ്യായോഗം എന്നീ കൃതികൾ നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളവും അദ്ദേഹം വിവർത്തനംചെയ്തിരുന്നതായി ചിലർ പറയുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. (22) പുഷ്പബാണവിലാസം, (23) അധ്യാത്മരാമായണം ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അധ്യാത്മരാമായണം വൃത്താനുവൃത്തമായാണ് വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ഒടുവിലത്തെ കൃതിയാണ് ടാഗോറിന്റെ ഗീതാബ്ജലിയുടെ ഭാഷാന്വദാനം. ഇത്രയും ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പേർ ഇവിടെ കുറിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. ഇനിയും പലതും ഒട്ടനേകം മാസികകളിലായി ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. അവ സമാഹൃതങ്ങളായി കാണുവാൻ സഹൃദയന്മാർക്കുള്ള ആഗ്രഹം അല്പമൊന്നുമല്ല.

പച്ചമലയാളകൃതികൾ

കോമപ്പൻ തുടങ്ങിയ ആദ്യത്തെ നാലു കൃതികളും ഒന്നിച്ചുചേർത്തു നാലു ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പുരാണകഥകളെ ഉപജീവിക്കാതെ വടക്കൻപാട്ടുകളിലും മറ്റും കാണുന്ന കേരളത്തിലെ ചില ഐതിഹ്യാംശങ്ങളെ വിഷയികരിച്ചു കണ്ടൂർ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കാവ്യങ്ങളിൽ വേണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസുലഭമായ സരസ്വതീപ്രസാദം അതിന്റെ സർവാങ്ഗസുന്ദരമായ ആകൃതിയിൽ ദർശിക്കുവാൻ. സംസ്കൃതത്തിന്റെ സാഹായ്യം കൂടാതെ തനിമലയാളത്തിന് എത്ര ദൂരം ഉയരാമെന്നും അതിലെ പദങ്ങൾക്കു് എത്രമാത്രം ഊക്കും ഉശിരും അഴകും അന്തസ്സുമുണ്ടെന്നും ഇവ നമുക്കു കരതലാമലകംപോലെ കാണിച്ചുതരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

“തേടിക്കയർത്തു പടയിൽപ്പലർകൂടി വന്നാൽ-
കൂടിക്കുരുത്തുടയ കയ്യിതു കസുകില്ല;
മോടിക്കുവേണ്ടിയരവാളിതെടുത്തതല്ല;
പേടിക്കുവേണ്ട പടമാൻമിഴി തെല്ലുപോലും”

“കയ്യും കണക്കുമറിയാതെ കനത്ത മാരി
പെയ്യുംകണക്കുടലുവിട്ടു കരിമ്പുവിലുൻ
എയ്യും കണയ്ക്കു മറ്റുകയ്യിവില്ലൊരാൾക്കും;
നിയ്യും കണയ്ക്കുമനോടിവനേറ്റു തോറ്റു.”

പുല്ലാണെന്നിക്കു പടയാളികൾ നിൻ കടക്കൺ-
തല്ലാണു തേന്മൊഴി! തടത്തിടുവാൻ ഞ്ഞെക്കും ;
തെല്ലുകയാൽഞെളുവിയന്നു തുണയ്ക്കണം നി-
യല്ലായ്കിലാങ്ങളകൾതൻപണി പെങ്ങൾ ചെയ്യും”

(കോമപ്പൻ)

“ഉണ്ടോ നേരത്തുടക്കും തളിരൊടമടി-
ക്കും ചൊടിക്കും, ചൊടിക്കും
കൊണ്ടല്ലേറെക്കടുക്കുന്നഴകൊരു മിടു-
ക്കും മുടിക്കും മുടിക്കും
കണ്ടാലുൾക്കാമ്പടിക്കുന്നഴലു കിടപിടി-
ക്കും പിടിക്കും പിടിക്കും
കൊണ്ടാടേണ്ടും നടയ്ക്കും മുടിയഴിയുമിട-
യ്ക്കൊന്നടിക്കുന്നടിക്കും.”

(പാക്കനാർ)

“കാർകൊണ്ടുലൊത്ത കരികൂന്തലുലഞ്ഞു കണ്ണു-
നീർകൊണ്ടു നൽക്കവിൾ നനഞ്ഞുടലും വിറച്ചു്
പേർകൊണ്ടു പെണ്ണു തളിർതേടിയ തള്ളതന്റെ
വേർകണ്ടു ചുണ്ടു നെടുവീർപ്പിൽ വരണ്ടു വാണം.”

“തല്ലിൽപ്പുറക്കുമൊരു തീപ്പൊരികൊണ്ടു വല്ലാ-
ത്തല്ലിൽപ്പുറക്കുമൊരിതടുവരൊട്ടുകറ്റി,
ചൊല്ലിത്തരികു കറവാക്കുതെന്നു വീണ്ടും
ചൊല്ലിത്തരികു കറവായ് കരുതിട്ടെതിർത്തു.”

(ശക്തൻതമ്പുരാൻ)

“തോരാതുലഞ്ഞടിതൊടുംപടി നിണ്ടു കൂന്തൽ
പാരാതെ കൈവീരലുകൊണ്ടുവൾ വേർപെടുക്കേ

നിരാർന്നു മിന്നലിടചേർന്നു മഴയ്ക്കൊരുങ്ങും
കാറാണിതെന്നു കരുതും കരൾതന്നിലാതും.”

(കണ്ണൻ)

ഈ കാവ്യങ്ങൾ ഓരോന്നിലും നൂറിനുമേൽ ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്. 175 ശ്ലോകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കണ്ണനാണ് ഏറ്റവും ദീർഘം. നാലു കാവ്യങ്ങളും ഒന്നുപോലെ മനോഹരങ്ങളാണ്. ശക്തൻ തമ്പുരാനിലെ കായൽവർണ്ണനത്തിന്റേയും മറ്റും ഹൃദ്യത പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. കണ്ടൂരിന്റെ സദൃശസ്സുസ്ഥായിയായി നില്ക്കുന്നതു് ഈ കാവ്യങ്ങളിൽത്തന്നെയാണ്.

മറ്റു സ്വതന്ത്രകൃതികൾ

ഇവയെല്ലാം പ്രായേണ ലഘുകൃതികളാണ്. അജാമിള മോക്ഷമാണ് കവിയുടെ ഒന്നാമത്തെ സ്വതന്ത്രകാവ്യം. അതിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകലാവൈഭവം തികച്ചും പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകം നോക്കുക.

“വളഞ്ഞോരച്ചില്ലിക്കൊടിയുടനിളക്കിപ്പുരമകം
തെളിഞ്ഞപ്പോളുഴിസുരനൊടുരചെയ്താൾ വിധുമുഖി;
വളം ഞാൻ നല്ലന്നു വിഷമവിസിഖ്നൈങ്കിലുടനേ
കളഞ്ഞാലും നന്നായധരമധുനാ താപമധുനം.”

“സാംബൻ” വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോന്റെ “ബന്ധനസ്ഥനായ അനിരുദ്ധ”ന്റെ രീതി പിടിച്ചു് എഴുതിട്ടുള്ളതാണ്. വള്ളത്തോളിന്റെ രുക്മിയുടെ കത്തിനു രുക്മിണിയുടെ മറ്റുപടി എന്ന നിലയിലാണ് മറ്റുകത്തു നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ ദ്രിതീയാക്ഷരപ്രാസംകൂടാതെ എഴുതിയ ഒരു കൃതിതന്നെ ആ പ്രാസം സമഞ്ജസമായി ഘടിപ്പിച്ചു് പുതക്കിയെഴുതിയതാണ് ഒരു രാത്രി. അകവൂർ ചാത്തൻ, നാറാണത്തു ഭ്രാന്തൻ, വടുതല നായർ എന്നിവർ പറയിപെറ്റ പന്തിരുകലത്തിലെ മൂന്നു സഹോദരന്മാരാണ്. ഇവരെപ്പറ്റിയുള്ള ഓരോ ഐതിഹ്യത്തെ വിഷയികരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് ഒൻപതു മുതൽ പതിനെട്ടുവരെയുള്ള കൃതികൾ. ഒരു ഐന്ദ്രജാലിന്റെ ഹസ്തലാഘവമാണ് “ഒരു വിദ്യ”യിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എല്ലാ കൃതികളിലും കണ്ടൂരിന്റെ വ്യക്തിത്വം സ്പഷ്ടമായി കാണാം. സാംബനിൽനിന്നുമാത്രം ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

“മായാമയം പെരിയ പാരി, തതിന്നു ബീജ-
മായാമയങ്ങൾ വിളയുന്ന മനസ്സുതന്നെ;
നീയാ മയക്കുവൊരതിൻനില കാണുകിലല്ലൂൽ
മായാ, മയയ്ക്കരുതതിന്നിഹ കാട്ടുകെട്ടാൻ.”

തർജ്ജമകൾ

തർജ്ജമകളിൽ മാളവികാഗ്നിമിത്രമാണ് ഒന്നാമത്തെ കൃതി. അതു് 1065-നു മുൻപുതന്നെ രചിച്ചു. വൃത്താനുവൃത്തമായാണ് ഭാഷാന്തരീകരണം.

“കല സൽപത്രം ചേർന്നാൽ കലരും മുൻകൈ-
വരാത്തൊരന്യമുണും;
ജലദജലം ചിപ്പിയിൽ മുൻനില പോയ്
മുത്തായിടുംപോലെ.”

പ്രിയശ്ലേഷം വിട്ടെൻതനിവിതു ചടയ്ക്കട്ടെ; മിഴിയി-
ന്നിയന്നോട്ടേ കണ്ണീരവളയിഹ കാണാത്തതുവശാൽ;
വിയോഗംകൂടാതെ മൃഗമിഴിയുമായ്ക്കാലമനിശം
നയിക്കും നീയെത്തിന്നിഹ പരിതപുക്കുന്നു മനമേ?”

എന്നിങ്ങനെ വിശിഷ്ടങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ അതിലുണ്ട്.

കമാരസംഭവം അഞ്ചാം സർഗ്ഗം ആദ്യം മലിനിവൃത്തത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്തു; പിന്നീടു് ആ കാവ്യം മുഴുവൻ, എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിനുമേൽ പതിനേഴാം സർഗ്ഗംവരെ മറ്റേതോ അപ്രഗല്ഭനായ ഒരു കവി വികൃതമായി എഴുതിച്ചേർത്ത ഭാഗം ഉൾപ്പെടെ, വിവർത്തനം ചെയ്തുപ്പോൾ ആ സർഗ്ഗം വംശസ്ഥവൃത്തത്തിൽ മാറ്റിയെഴുതി. രഘുവംശവും ആദ്യം-പത്തൊൻപതാം സർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനംവരെ-ഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സജാതീയദ്രിതിയാക്ഷരപ്രാസത്തിൽ കഴിയുന്നതും ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചും, കമാരസംഭവം പത്താം സർഗ്ഗത്തിലും രഘുവംശം ഒമ്പതാം സർഗ്ഗത്തിലും യമകപ്രാസം നിലനിറുത്തിയുമാണ് തർജ്ജമ. മേഘസന്ദേശം മന്ദാക്രാന്തയിൽത്തന്നെ ഭാഷാന്തരീകരിച്ചു് അതിലും ആ അസിധാരാവൃതം വിജയപൂർവ്വമായി അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ കവ്യത്തിൽനിന്നും ഓരോ ശ്ലോകം പകർത്താം.

“മറക്കര കടന്നവൻ ഗുരുവിനേകുവാൻ വിത്തമൊ-
ട്ടിരുകുവതു നല്ലുവാൻ രഘുവിനാവതല്ലായ്കയാൽ
മുറയ്ക്കതിനിന്നു മറ്റൊരു വദാന്യനോടെന്നിതേ-
വരയ്ക്കമറിയാത്തതായെഴുമകീർത്തി പറ്റൊല്ല മേ.”

(രഘുവംശം 5-ആം സർഗ്ഗം)

“കാലിക്കു ലജ്ജകലരും കരളിൽക്കുറച്ച-
ന്നാലിക്കുലാദ്രിമകൾതൻ കരികൂന്തൽ കാണുകേ
മേലിൽപ്പെടാപ്പടി ദൃഢം വിലകെട്ടു തന്റെ
വാലിൽ പ്രിയം ചമരി കൈവിടുമായിരുന്നു.”

(കമാരസംഭവം 1-ആം സർഗ്ഗം)

“ആകാശത്തങ്ങണകിലുളകും പൊക്കി വിശ്വാസമോടും
മാഴ്കാതെരൊപ്പവികവനിതാമണ്ഡലം നിന്നെ നോക്കും;
കാർ കാണുമ്പോൾ വിരഹവിധുരത്നിയെയും വിട്ടു ദൂര-
പ്പോകാ ലോകം; പരനൊരു പരാധിനരില്ലെന്റെമട്ടിൽ.”

(മേഘസന്ദേശം-പൂർവ്വഭാഗം)

ഒടുവിലത്തെ പാദത്തിൽ “ന സുദാദന്യാപ്യമിവ ജനോയഃ പരാധിനവൃത്തിഃ” എന്ന മുലത്തിന്റെ തർജ്ജമപന്തിയായിട്ടില്ലെന്നു സമ്മതിക്കാം. ധനഞ്ജയവിജയം രചിച്ചതു് പന്ത്രണ്ടാം ശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കാഞ്ചനാചാര്യനാണ്. ദൂതാലഭാൽക്കചം തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു ഭാസനിർമ്മിതമെന്നു സങ്കല്പിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു രൂപകമാണ്. ഗിതാഞ്ജലി മഞ്ജരീവൃത്തത്തിലാണ് ഭാഷപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു്. അതെഴുതുന്ന കാലത്തു ഭാഷാവൃത്തങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം കൂടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി സ്ഥല ദൗർലഭ്യംനിമിത്തം ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുവാൻ നിർവാഹമില്ലാതെയിരിക്കുന്നു.

6 ഒടുവിൽ കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോൻ

(1045-1091)

കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോൻ കൊച്ചിതലപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ വടക്കാഞ്ചേരി ഏക്കടാട് അംശത്തിൽ ഒടുവ് എന്ന തറവാട്ടിൽ 1045-ാമാണ്ടു തുലാമാസം 10-ആം- തി ത്യാതിര നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവ് ആലത്തൂർ ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂതിരിപ്പാടും മാതാവ് ഒടുവിൽ കഞ്ഞി കുട്ടിയമ്മയുമായിരുന്നു. ജനാർദ്ദനനമ്പൂതിരിപ്പാട് കഞ്ഞുണ്ണി എന്ന മൊനപ്പേരിലും അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണ് ആലത്തൂർ അനജൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്. ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂതിരിപ്പാട് ആ രണ്ടു വിവാഹങ്ങൾക്കും പുറമേ പാലിയത്തു് ഒരു സംബന്ധവും ചെയ്തിരുന്നു. ആ വിവാഹത്തിലാണ് പാലിയത്തു് ചെയ്ത കഞ്ഞുണ്ണിയച്ചന്റെ ജനനം. കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോനെപ്പോലെ അവരും കവികളായിരുന്നു. കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോന്റെ കനിഷ്ടസഹോദരനായി 1059-ൽ ജനിച്ച ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോനും കവികളുടെ ഗണനയിൽ സ്ഥാനമുണ്ട്.

വിദ്യാഭ്യാസം

കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോന്റെ തറവാടു ധനപുഷ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ വളരെ ശ്രദ്ധയും സഹിക്കേണ്ടിവന്നുവെങ്കിലും സ്വാമൃതശക്തികൊണ്ടു് സകല പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും തട്ടിനീക്കി അദ്ദേഹം ധൈര്യപൂർവ്വം പുരോഗമനം ചെയ്തു. 1061-ൽ ആദ്യം എറണാകുളത്തും പിന്നീടു മദിരാശിയിലും പഠിച്ച് 1096-ൽ എഫ്. ഏ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു. അന്നു പ്രൈമിസ്ട്രുള്ളിൽനിന്നു മിഡിൽസ്റ്റുള്ളായി ഉയർന്നിരുന്ന വടക്കാഞ്ചേരി ഇംഗ്ലീഷ് പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി രണ്ടു കൊല്ലം പണിനോക്കി. തിരുവനന്തപുരത്തു രാജകീയ കോളേജിൽ ചേർന്നു പഠിച്ച് 1073-ൽ ബി.ഏ.പാസ്സായി. അക്കാലത്തു മലയാളമനോരമയ്ക്കു പല ലേഖനങ്ങളുമെഴുതി വറുഗിസ്മാപ്പിള്ളയുടെ ധനസഹായവും സമ്പാദിച്ചതിനു പുറമേ തിരുവനന്തപുരത്തു ശങ്കരയൂർ എന്ന പുസ്തകവ്യാപാരിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽ ആരംഭിച്ച 'രാമരാജൻ' എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ച് ആ വഴിക്കും അല്പം ആദായമുണ്ടാക്കി. സാധാരണന്മാരാരും ആ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ അത്ര വളരെ ഉയരാനില്ല.

സർക്കാർസേവനവും ഗാർഹസ്ഥ്യവും

ഒടുവ് ബി.ഏ. ജയിച്ച തിരിയെ കൊച്ചിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ഹജൂരാപ്പിസിൽ ഒരു ഗുമസ്തന്റെ ജോലി കിട്ടി. പിന്നീടു സംപ്രതിയായി ചീറ്റൂർ, തലപ്പള്ളി, തൃശ്ശിവപേരൂർ എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ച് ആ നിലയിൽനിന്നു യഥാകാലം ഉയർന്നു കൊടുങ്ങല്ലൂർ തഹസിൽമജിസ്ട്രേട്ടായി. അതിനു മുൻപുതന്നെ വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനമനുസരിച്ച കവിതകൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന് അപ്പോൾ മാത്രമാണ് കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാരുമായി സൗഹാർദ്ദബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ സാധിച്ചത്. പിന്നീടു ഇരിങ്ങാലക്കുട, കൊച്ചി, എറണാകുളം എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ മജിസ്ട്രേട്ടായിരുന്നു. എറണാകുളത്തുവച്ചു പ്രമേഹരോഗം മുർച്ഛിച്ച് 1091 ഇടവം 5-ആം-യശശ്ശരനായി. കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോൻ വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പതിയുടെ കനിഷ്ടസഹോദരിയായ ഇട്ടാണത്തു മുകാംബിഅമ്മയെ 1073-ൽ വിവാഹം ചെയ്തു. 1080-ൽ ആ സാധിമരിച്ചു. അനന്തരം ഭഗവൽഗീത, ബാലവതീരാമകഥാരം മുതലായ കൃതികളുടെ പ്രണേതാവായ സബ്ജഡ്ജിറ്റിവി. അനന്തൻനായർ ബി.ഏ. എല്ലിന്റെ ദ്വിതീയപുതിയശ്ശൂർ ആളത്തു പുരുതൽ വീട്ടിൽ ചിന്നമ്മഅമ്മയെന്ന നാരായണിഅമ്മയെ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചു. ആ യുവതി ഒരു സാഹിത്യരസികയായിരുന്നു. ചിന്നമ്മഅമ്മ 1086-ൽ പരേതയായതിനുമേൽ പഴയന്തൂർ ആച്ചാട്ടിൽ കൊച്ചുകുടിഅമ്മയുടെ ഭർത്താവായി.

സാഹിത്യസേവനം

കഞ്ഞിക്കുഷ്ണമേനോൻ ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ ബഹുമുഖമായി സേവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു കവി, ലഘുകഥാകാരൻ, പത്രപ്രവർത്തകൻ, ഗ്രന്ഥവിമർശകൻ, എന്നിങ്ങനെ പല നിലകളിൽ, അദ്ദേഹം ഉന്നതമായ ഒരു പദവി സ്വായത്തമാക്കി.

കവി

ഒടുവ് വളരെ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ കവിത എഴുതിശ്ശിലിച്ച് അസുലഭമായ വാസനനിമിത്തം അക്കാലത്തുതന്നെ ആ വഴിക്കു യശസ്സ് ആർജ്ജിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ പറയത്തക്ക പാണ്ഡിത്യം നേടുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരിക്കലും സൌകര്യം ലഭിച്ചില്ല. എങ്കിലും പ്രതിഭയുടെ പരിപൂർണ്ണമായ പ്രകാശത്താൽ അനവദ്യമായ ലക്ഷ്യശ്രദ്ധ സിദ്ധിച്ചു. ഒരു പണ്ഡിതപ്രവേകന്റെ നിലയിൽ പരിലസിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായി. 1068-ൽ കോഴിക്കോടു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ സമ്മേളനത്തിൽ മത്സരിച്ചു സമ്മാനം വാങ്ങി. എറണാകുളത്തു് എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്നകാലത്തു് എഴുതിയ താഴെ കാണുന്ന ഒരു വർണ്ണനാശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനസംബന്ധമായ സിദ്ധികളിൽ പലതും അവയുടെ അങ്കുരാവസ്ഥയിൽ കാണാം.

“എട്ടാണ്ടെത്തിയ മോരമന്റെ ശിവനേ!
ചുണ്ണാമ്പുചോറ്റും പുഴ-
ക്കൂട്ടം തെങ്ങിടുമുപ്പിലിട്ടയുമഹോ!
തെക്കപ്പേറ്റുമുപ്പേരിയോ!
പൊട്ടിച്ചക്കയിൽ മോരൊഴിച്ചു വന്ധളാ-
ക്കിത്തിർത്തകൂട്ടാനന്തി-
മട്ടിൽബിക്ഷേണമുണ്ടു ഹർദ്ദിവന്ദമാ
റെർണ്ണാകളും ഹോട്ടലിൽ.”

അദ്ദേഹം ദീർഘകാവ്യങ്ങൾ ഒന്നും രചിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും വൻകിടയിലുള്ള ഒരു കാവ്യകാരനായാണ് അദ്ദേഹത്തെ ലോകം ബഹുമാനിച്ചുവരുന്നത്. കറകളഞ്ഞതും കരടുതും ശബ്ദലങ്കാരമധുരവുമായ ഭാഷാശൈലിയും, വക്തവ്യമായ ആശയം വെച്ചുകെട്ടുകൂടാതെ നവനവശ്ലോകങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ച് ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പാടവവും അദ്ദേഹത്തിന് ഏതവസരത്തിലും സ്വാധീനങ്ങളായിരുന്നു. നിരർത്ഥകപദങ്ങൾ ഒരിടത്തും കടന്നുകൂടിയില്ല. ഫലിതംകൊണ്ടു കടുകവറുക്കുന്ന വിദ്യ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കവികൾ അപൂർവ്വമാണ്. ഒടുവിന്റെ പൊടിക്കൈകൾ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണ്. എഴുതുകിലും ഒരുവിധത്തിൽ അനുവാചകന്മാരെ രസിപ്പിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമല്ലാത്ത ഒരൊറ്റ ശ്ലോകമോ, ഇരുടിയോ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടില്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. പൂർവ്വസൂരികളുടെ പന്ഥാവിനെത്തന്നെയാണ് അദ്ദേഹം അനുവർത്തിച്ചതെങ്കിലും പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസജന്മമായ സംസ്കാരത്തിന്റെ പ്രതിഫലനവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിയകളിൽ പല ഘട്ടങ്ങളിലും സമീക്ഷിക്കുവാൻ കഴിയും. ചുരുക്കിപ്പറയുകയാണെങ്കിൽ സരസകവി എന്ന ബിരുദത്തിന് അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ അർഹനായി ആരും കേരളത്തിൽ ആധുനികകാലത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടില്ല.

പദ്യകൃതികൾ

(1) വിനോദിനി, (2) ലക്ഷ്മിവിലാസശതകം, (3) അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ അപരാധം, (4) ഒരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ വധം, (5) ഒരു പതിവ്രതയുടെ കഥ, (6) കുംഭകോണയാത്ര, (7) മദിരാശിക്കടൽക്കര എന്നിവയാണ് ഒടുവ് സംസ്കൃതജന്മസൂക്തുകളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാന കൃതികൾ. ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിലുള്ള കൃതികളിൽ, (8) അജാമിളമോക്ഷം വഞ്ചിപ്പാട്ട് അഗ്രാസനത്തെ അർഹിക്കുന്നു. (9) കല്യാണികല്യാണം എന്നൊരു പ്രഹസനവൃത്തമുണ്ട്. മറ്റു കവികളുമായി കൂട്ടുചേർന്ന് എഴുതിട്ടുള്ളതാണ് ഉപകോശ, ചീറ്റൂർ വാസുദേവൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്, പഞ്ചാബ്ഗി, ചണ്ഡാലിമോക്ഷം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ. ഇവയിൽ ഒടുവിന്റെ സരസ്വതീപ്രസാദം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചു ചണ്ഡാലിമോക്ഷത്തിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ നാലാംസർഗ്ഗം അമൃതമയംതന്നെ. ഒടുവിന്റെ ദേവീസ്തോത്രങ്ങളും നന്നായിട്ടുണ്ട്. ഇവയ്ക്കുപുറമേ ഹനമാൻ, സാരജന്തൻ തുടങ്ങിയ അനേകം വ്യാജനാമങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഇതര കവികളിൽ പലരുമായി പത്രരങ്ഗങ്ങളിൽ നർമ്മകലഹം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കവിരാമായണം സംബന്ധിച്ച മുല്ലൂർ എസ്. പത്മനാഭപ്പണിക്കരുമായി നടത്തിയ വിവാദത്തിൽ സ്വീകരിച്ച പേരാണു് ഹനമാൻ. താല്പാലികമായ ഒരു വിനോദത്തിനുവേണ്ടിമാത്രമാണ് അത്തരത്തിലുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കൂടി അദ്ദേഹം തന്റെ ഇലിക ചലിപ്പിച്ചത്. അല്ലാതെ പരിശുദ്ധഹൃദയനായ അദ്ദേഹത്തിന് ആരോടും വിരോധമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇനി ഒടുവിന്റെ കവിതാരീതി എന്തെന്നു ചില ഉദാഹരണങ്ങൾകൊണ്ടു സ്പഷ്ടമാക്കാം.

കുംഭകോണയാത്ര

ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതത്തിൽ നൂറ്റൊന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയ കുംഭകോണയാത്രയെ ഒടുവിന്റെ പ്രഥമഗണനിയമായ കാവ്യമായി അങ്ഗീകരിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല. വെണ്മണിഅച്ചന്റെ രാമേശ്വരയാത്ര മുതൽ പലരും യാത്രാവർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ പദ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രസ്തുതകൃതി അവയെയെല്ലാം അതിശയിക്കുന്നു. തന്റെ ശിശുരൻ അനന്തൻനായർ 1084-ൽ കുംഭകോണം സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിച്ചതിനേയും അവിടെ ഏതാനും ദിവസം താമസിച്ചതിനേയും കുറിച്ചാണ് കവി അതിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

“അച്ഛിനും കരശക്തിയാലെ മലയാളത്താർ
കൃഷിക്കർകളു-
ക്കിച്ചിക്കിന്റുപടിക്കു നിരുതവിചെയ്യാമൽത്തപിക്കൻറ്റിർ;
സച്ചിദ്രപ്പണിയെങ്കളങ്ങെ നടവാതെന്നോതി
മാർത്താണ്ഡനെ-
പ്പച്ചിക്കുംപടി പച്ചയോടു തലയിട്ടാട്ടുന്നു നെല്ലുദിശി.”

“മാമാങ്കക്കളമുണ്ടതിനരികിലായ്ബാലാമണിപ്പെണ്ണതൻ
കാമാങ്കക്കളമെന്നപോലെ വിലസും വരുമേയുണ്ടെട്ടുതം;
ശ്രീമാനാദ്യമുരച്ചതിൽസ്തുകൃതസമ്പൂർത്തിക്കു മുങ്ങുന്നു; തൻ
ശ്രീമാനാദ്യമിളച്ചു മുവന്നപരേ മുങ്ങിക്കടുങ്ങുന്നുതേ.”

ഒരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ വധം:

“വന്നില്ലാ മുപ്പരെന്നോ കഥ 'വരുമുടനേ'
'തന്റെയിതൊച്ച' 'യങ്ങോർ'
തന്നില്ലേ വേണ്ടൊരക്കല്പന?' 'തടിമലൻ
കൂർക്കമായ് പോർക്കുപോലെ'
'നന്നിത്തക്കം' 'വിളക്കെത്തിന?' 'ശനിയെയുണ്-
ർത്തേണ്ട' 'വാൾ കയ്യിലില്ലേ?'
എന്നിത്ഥം ഹന്ത! പൊലീസ്പ്രജകൾ കയ്കൾക്ക-
പ്പേരിനാരത്തരത്തിൽ.”

ഇൻസ്പെക്ടർ പണസ്സഞ്ചിയോടുകൂടി ഒരു പാമ്പനെ സ്റ്റേഷനിൽ അടച്ച് അയാളെ വധിക്കുവാൻ അനുചരന്മാർക്ക് ആജ്ഞ നൽകുന്നു. പാമ്പൻ അവിടെനിന്നു തെറ്റി; ഇൻസ്പെക്ടർ മുൻകൂട്ടി വന്ന് ആ മുറിയിലുള്ള കട്ടിലിൽക്കിടന്നുറങ്ങുന്നു; പോലീസുകാർ പാമ്പനാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ തല വീശുന്നു. ഇതാണ് കഥ.

മദിരാശി കടൽക്കര

പച്ചമലയാലത്തിൽ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളേ ഉള്ളൂ എങ്കിലും അവ ഓരോന്നും വിശിഷ്ടമാണ്.

“വെടിപ്പൊടുമുപ്പുമാ വലിയ തൊപ്പിയും നാൾക്കനാൾ
വടിക്കുമൊരു താടിയും തിരുകിവെച്ചു മേൽമേശയും
കടിച്ചൊരു ചുരുട്ടുമായ് വടികൾ വീശി വന്നെത്തിനാർ
ചൊടിപ്പൊട്ടു ചെറുപ്പമാം ധ്വരകൾ നൂറ്റനൂറ്റൻപതായ്.”

അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ അപരാധം

ഇതു വടക്കാഞ്ചേരിക്കു സമീപമുള്ള ഒരു നമ്പൂരിയിലുണ്ടെത്ത അടുക്കളദോഷത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണമാണ്.

“ഈക്കിട്ടശോകവിശിഖൻ ശരമാരി പെയ്തു
ലാക്കിത്തൊടുക്കുന്നിയൊരുപ്പാട്ടു ജനത്തെത്തന്നാൽ
ചാക്കിന്നു നോക്കി മരുവും ബഹുവമ്പനാക-
'മോക്കി' നീജന്റെ കഥയാണിതിൽവെച്ചു കഷ്ടം.”

“വേദംവഴിക്കുമെമ ശാസ്ത്രവഴിക്കുമെത്തു
വാദം വേിക്കിലുമൊഴിപ്പതി'നോക്കി' വേണം;
കാദംബിനീകമ്പരിയാൾക്കവനെത്തൊടാനായ്
വേദം വേിച്ചതൊരു പദ്യമുരച്ചൊഴിച്ചു.”

ചണ്ഡാലിമോക്ഷം

താഴെക്കാണുന്ന രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചണ്ഡാലിയുടെ രൂപവർണ്ണനത്തിൽപ്പെട്ടതാണ്.

“കറുകറനെയിരുണ്ടിരുട്ടഭ്രതം
ചെറുമൊരു നൂതനമായ പൈതൽപോലെ
തുറുകവികൾ, പതിമുക്കു, നല്ല വയ്ക്കോൽ
ത്തുറവയ, റിത്തരമാണു വേഷഘോഷം.

ഇരുമിഴികളുമില്ല; മെയ്യെല്ലെല്ലാ-
മൊരു വിരലിൻകനമുണ്ടു കഷ്ടബീജം;
പെരുമുറ കരയും കിടവജസ്രം
പുരുദൂരിതപ്പള്ളിനിർ പൊതിഞ്ഞപോലെ.”

അവളുടെ പൂർവ്വജന്മത്തിലേയും ഇഹജന്മത്തിലേയും അവസ്ഥാന്തരം വർണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലുള്ളതാണ് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ.

“കഴുകി മിനുസമാക്കി മുൻപു പച്ച-
പ്പഴു പന്നിനിരൊടണിഞ്ഞ കൈയ്യുഗം
കഴുകിനിവസരം വരായ്കമുലം
പുഴു, പനി, നിരിടചേർന്നു തത്തിടുന്നു.

ഹിതമെഴുമൊളിപ്പുരുഷൻ വരുമ്പോൾ
കതകിനുവെച്ചൊരു സാക്ഷയാശു നീക്കാൻ
ഉതകിന വിരലൊക്കെയുറ്റു ചോര-
പ്പുത ചലമൊത്തൊഴുകുന്നമട്ടിലായി.

ഒളിവരനനുവേലമാമ്പദിക്കും
തളിർമുറ്റുവാം ചോരിവായ്ക്കിദാനീം.
ഒളിമുഴുവന വൃണത്തിൽ-
ക്കളിയെഴുതീച്ചകളാർത്തടുത്തിടുന്നു.

വിടുവിക്കെ വഴിക്കുവെച്ചു കണ്ടാൽ-
ച്ചുടലത പുണ്ടു കളിച്ച ചാരനത്രം
കടുതരദൂരിതക്കാരി കേറ്റി-
പ്പുടുകഴിയായ്പ്പാർമേഷി തിർത്തു പണ്ടേ.”

അജാമിളമോക്ഷം

ചുവടേ കാണുന്നതു യമഭന്മാരെപ്പറ്റിയുള്ള വർണ്ണനമാണ്.

“വട്ടക്കണ്ണിട്ടുരുട്ടിത്തീക്കട്ടെ ചുറ്റും പരപ്പിച്ച
കട്ടിത്തിങ്കൾ വടിവാർന്ന ദംഷ്ട്രങ്ങൾ കാട്ടി;
അസ്ഥിമാല കടൽമാല മന്യൂകങ്ങൾ കോർത്ത മാല-
യിത്തരങ്ങൾ ചാർത്തിട്ടുള്ള കഴുത്തിട്ടാട്ടി;

പാറയെക്കാൾ കട്ടികൂടികാറിനേക്കാൾക്കറുപ്പുള്ള
ലോരമെയിൽച്ചോരവസ്ത്രം ചേരവേ ചുറ്റി;
ദണ്ഡമോങ്ങിശൃംഗം നീട്ടി വണ്ണമേറ്റം പാശം വീശി-
ച്ചണ്ഡമാമിരിമ്പുലക്ക ചുഴറ്റിക്കാട്ടി;

ദന്തിസംഹവ്യാലോദിയാം ജന്തുക്കളെക്കുത്തിക്കോർത്ത
കന്മമാകാശത്തിൽ മുട്ടംപന്തിയായ്പ്പൊക്കി;
തീമയയായ് വായിൽനിന്നു ധൂമമേറ്റം വെച്ചിയ്യോ!
ധൂമകേതുക്കളെപ്പോലെ ഭീമമൂർത്തികൾ
പൊട്ടിച്ചിരിച്ചായുധങ്ങൾ തട്ടിമുട്ടിശ്ശാദം കൂടി-
ക്കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോവാമ്പർ വട്ടവൃകൂട്ടി.”

മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിസ്സംബന്ധിച്ച നിർമ്മിച്ചതാണ് ലക്ഷ്മിവിലാസം. കല്യാണികല്യാണത്തിൽ ഒരു നായർതറവാട്ടിൽ അമ്മാമ്പനും മരുമകനും തമ്മിലുണ്ടായ സ്വൈരക്കേടിനെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉണ്ണഭാഷാപ്രണയികളായ സദസ്യരുടെ രചിക്കൽക്കവണ്ണം നാലു രങ്ഗങ്ങൾമാത്രം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചാണ് ആ രൂപകം എഴുതിയിരിക്കുന്നത്.

പക്ഷിപഞ്ചകം

ഇതിലെ ഒരു ശ്ലോകത്തിലേക്കുകൂടി വായനക്കരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കാം.

“തങ്കക്കണ്ണൊടി നോക്കിത്തലമുടിയെ വക-
ത്തിട്ടു കയ്യാലൊതുക്കി-
ത്തിങ്കൾക്കിരൊത്ത നെറ്റിത്തടമതിലഴകിൽ-
ക്കങ്കമെപ്പൊട്ടു കത്തി
കൊങ്കക്കണ്ണൊന്നു നോക്കിജ്ജ്വലിതീ തല കല്പ-
ക്കമ്പാൽ മാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും-
രൈൽക്കണ്ണിട്ടുടിച്ചോരടി ബഹുകാനം
പങ്കി! പങ്കേരഹാക്ഷി!”

കഥാകാരൻ

1066-ാമാണ്ടു മുതല്ലാണ് ഭാഷയിൽ ചെറുകഥകൾ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായതെന്നു തോന്നുന്നു. സി. പി. അച്യുതമേനോന്റെ വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രകാശിതമായ 'വാസനാവികൃതി' ഒരപസർപ്പകഥയാണ്. അതിനെത്തുടർന്നു 'മേനോക്കിയെക്കൊന്നതാരാണ്', 'ദൂരക', 'പാതാളരാജാവ്' (വേങ്ങയിൽ കഞ്ഞിരാമൻനായർ) 'എന്റെ ആദ്യത്തെ പിസ്' മുതലായ കഥകളും ആ മാസികവഴിക്കുതന്നെയാണ് പുറപ്പെടുത്. ഭാഷാപോഷിണി മാസികയായി 1073-ൽ പ്രചരിച്ചതുടങ്ങിയപ്പോൾ അതിലും ചില ചെറുകഥകൾ ഉദയാചെയ്തു. എന്നാൽ നല്ല ചെറുകഥകൾ മാത്രമേ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താവൂ എന്ന നിഷ്കർഷ രസികരഞ്ജിനയിലാണ് ഇടപ്രഥമായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചത്. സാമുദായികച്ചായയിൽ ആദ്യമായി കഥകൾ എഴുതിത്തുടങ്ങിയത് ഒടുവാണ്. പാത്രസൃഷ്ടിയിലും ആഖ്യാനരീതിയിലും അദ്ദേഹം വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ശോകാന്തങ്ങളല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ എന്നുള്ളതുകൊണ്ടുമാത്രം അവയ്ക്ക് അപകർഷം കല്പിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. അക്കാലത്തെ സഹൃദയന്മാരെ ചില വിശേഷ സംഭവങ്ങൾ വിവരിച്ച് വിനോദിപ്പിക്കുന്നതിൽക്കവിഞ്ഞ് അന്നത്തെ ചെറുകഥാകാരന്മാർക്ക് ഉദ്ദേശമാനം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒടുവിന്റെ കഥകൾക്കു ചില വൈകല്യങ്ങൾ ഇല്ലാതില്ല. എന്നാൽ അന്ന് ആ ഇനത്തിലുള്ള സാഹിത്യം അത്ര മാത്രമേ വികസിച്ചിരുന്നുള്ളൂ എന്നു നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. എട്ടുധ്യായത്തിലുള്ള മലതി എന്ന കഥയാണ് ഏറ്റവും ദീർഘം. കല്യാണിക്കുട്ടി, ജാന, നാരായണിക്കുട്ടി, കേളുണ്ണി മുപ്പതിനായർ എന്നിവ സമുച്ചയിച്ച 'നാലു കഥകൾ' എന്നപേരിൽ ഒരു പുസ്തകം മുദ്രാപിതമായിട്ടുണ്ട്. സരോജിനീഭായി, വിപാദം തെറ്റി, ഒരു രാത്രി, സത്യം തെളിഞ്ഞു, കൗമുദി മുതലായി വേറെയും പല കഥകൾ ഒടുവ് ഓരോ അവസരത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അവ അക്കാലത്തെ മാസികകളിൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. വേങ്ങയിൽ നായനാരുടെ അടുത്ത അനന്തരഗാമിയായി ഒരു കാമികനെന്ന നിലയിൽ ഭാഷാസാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ രങ്ഗപ്രവേശം ചെയ്തു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു.

ഇതരപ്രവർത്തനങ്ങൾ

രാമരാജനെന്ന പത്രം ഒരു കൊല്ലത്തോളം ഉൽക്കൃഷ്ടമായ രീതിയിൽ ഒടുവ് തിരുവനന്തപുരത്തു പഠിക്കുമ്പോൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നവെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. മലയാളമനോരമയെ അനുകരിച്ച് അതിൽ ഒരു കവിതാപക്ഷി ഏർപ്പെടുത്തി അതിൽ പല കവികളെക്കൊണ്ടും ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിച്ചിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ രാജാ കേശവദാസൻ തുടങ്ങിയ കൃതികളെപ്പറ്റി വിജ്ഞേയങ്ങളായ നിരൂപണങ്ങളും ആ പത്രത്തിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സാഹിത്യകാരന്മാരെ രാമരാജൻ അത്യന്തം ആകർഷിച്ചു. പത്രലേഖകൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹത്തിനു സ്വപ്രഹണിയമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. 'കോരപ്പുലൂ' എന്ന പേരിൽ ആദ്യനും ഫലിതമായി കൊച്ചി രാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം എഴുതിയിരുന്ന ലേഖനപരമ്പരകൊണ്ടു മനോരമയുടെ പ്രചാരം സാമാന്യമൊന്നുമല്ല വർദ്ധിച്ചുത്. തത്തുല്യനെന്നു പറയാവുന്ന ഒര ലേഖകൻ ആ പത്രത്തിനു കെ.സി.നാരായണൻനമ്പിയാർ മാത്രമായിരുന്നു.

7 ശിവരാത്രി നാരായണൻനമ്പൂരി (1044-1081)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

നാരായണൻനമ്പൂരി തിരുവിതാംകൂറിൽ പറവൂർതാലൂക്ക് അയിരൂർപകുതി വയലാദേശത്തു ശിവരാത്രി വടക്കേടത്തു മാത്തിൽ ഹരിശ്വരൻ നമ്പൂരിയുടേയും ശ്രീദേവി അന്തർജ്ജനത്തിന്റേയും തൃതീയപുത്രനായി 1044-മാണു ചിങ്ങമാസം 24-ആംനു കാർത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ശിവരാത്രി എന്നതു ശിവംപള്ളിയുടെ ഒരു സങ്കല്പിതരൂപമാണ്. “ശിവംപള്ളിയെന്നാലും ബിഷമതിനു പേര്” എന്നു കവി തന്നെ ആ വസ്തുത ഒരഴിയിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ശിവംപള്ളി ഇല്ലത്തു ജനിച്ചതിനാൽ ‘ശിവൻ’ എന്നും കവിയെ വിളിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. “മാനംചേർന്നമരം മഹാകവി ശിവൻ നാരായണൻ” എന്നു ദുസ്സർശാ നാടകത്തിൽ ഒരു പ്രസ്താവനയുണ്ട്. മലയാറ്റൂർ മുരുകാടത്തു നമ്പിയാരോട് 1053 മുതൽ 1058 വരെ സംസ്കൃതം പഠിച്ചു കാവ്യനാടകാദികളിൽ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. കവിതാവ്യാസന ജന്മസിദ്ധമായിരുന്നതിനാൽ എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ ശ്ലോകങ്ങൾ രചിച്ചുതുടങ്ങി. പിന്നീടു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കുപോയി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റേയും നടുവത്തച്ചന്റേയും ഗുരുനാഥനായ എളേടത്തു തൈക്കാട്ട് ഇട്ടിരിമുസ്സുതിനോടു വൈദ്യശാസ്ത്രം നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിക്കുകയും ആ ഭിഷഗ്വരനോടുകൂടി പല സ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ച് ആ വിദ്യയിൽ പര്യാപ്തമായ പ്രായോഗിക വിജ്ഞാനം നേടുകയും ചെയ്തു. “രവിവിലാകാരൻ” എന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ദുസ്സർശാനാടകത്തിൽ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കറേ ജ്യോത്സ്യം ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പഠിച്ചിരുന്നു. അതിനുപുറമെ ചെപ്പടികളിലും ചിത്രമെഴുത്തുംകൂടി കാലാന്തരത്തിൽ അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായി. കർണ്ണാടകം, ഇംഗ്ലീഷ് മുതലായി വേറെയും ചില ഭാഷകൾ ഗ്രഹിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം

വൈദ്യനായിരുന്നു ശിവരാത്രിയുടെ ജീവിതവൃത്തി. 1070-ൽ സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോന്നു. 1071 മേടത്തിൽ അതിനു സമീപമുള്ള വരിക്കശ്ശേരി കഞ്ചിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. 1072 വൃശ്ചികം 1-ആംനു അയിരൂരിൽ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ച് അതു യാവജ്ജീവം വിജയപ്രദമായ രീതിയിൽ നടത്തി. ശിവരാത്രിയുടെ വൈദ്യനെന്ന നിലയിൽ കേരളത്തിലും വിദേശങ്ങളിലും വലിയ പ്രശസ്തിയാണുണ്ടായിരുന്നതു്. 1078 കന്നിയിൽ അമ്മ മരിച്ചു. അർബുദമായിരുന്നു (Internal Tumour) കവിയുടെ മരണത്തിനു ഹേതുവായ വ്യാധി. ആ വ്യാധിക്കു നാലഞ്ചു കൊല്ലം ചികിത്സിച്ചതിൽ യാതൊരു ഫലവും കാണാതെ കയ്യാൽ 1081 വൃശ്ചികം 7-ആംനു മദിരാശിക്കു പോകുകയും അവിടെ ആസ്സൂരിയിൽ ഒരു ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കു വിധേയനായി 15-ആംനു ചരമഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിക്കുന്നതിന് അല്പസമയം മുമ്പു ജ്യേഷ്ഠൻ കേശവൻനമ്പൂരിയെ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് എഴുതിക്കൊടുത്ത അയോലിഖിതമായ ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണ്.

“കിം മേ സ്വർഗ്ഗേണ യസ്മാൽ പതതി ഹരിഹരയോ-
 പ്യാത്മകർമ്മാനുവൃത്താ;
 കിംവാ സത്യാദിലോകൈർഭവനവിലയനേ
 യേപി നാശം വ്രജന്തി;
 യന്നിത്യം നിസ്തമസ്കം വിലസതി പുനര-
 വൃത്തിഹിനം പദം തദ്
 ബ്രഹ്മദ്യാനാവദശാഖിലകല്പഷചയോ
 യാമി സർവം വിഹായ്.”

കവിതാരീതി

ദ്രോണാചാര്യർക്ക് ഏകലവ്യൻ എന്നപോലെ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്ക് ഒരു വിനീതശിഷ്യൻ എന്ന നിലയിൽ നേരിട്ടുള്ള പരിചയം കുറവാണെങ്കിലും വളർന്നുയർന്ന ഒരു കവിയാണ് ശിവരാത്രി. പല വിഷയങ്ങളിലും അവർക്കു തമ്മിൽ സാദൃശ്യമുണ്ട്. നിരങ്കുശമായ ഫലിതപ്രയോഗം, മനോമോഹനമായ രചനാസമ്പ്രദായം, ആന്തരമായ ഭാവത്തെക്കാൾ ബാഹ്യമായ രൂപത്തെ ചിത്രണംചെയ്യുന്നതിനുള്ള വൈഭവം, ആരംഭിച്ച അനേകം കൃതികൾ അവസാനിപ്പിക്കാതെ ഇരിക്കത്തക്ക മനോവൃത്തി ഇവയിൽ ആ ആചാര്യന്റെ അനുയായിതന്നെയാണ് നമ്മുടെ കവി. അസ്ഥാനത്തു ഫലിതം തട്ടിവിട്ടുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ചില അവസരങ്ങളിൽ ഗുരുവിനേയും അതിശയിക്കുന്നുണ്ട്. ഹാസ്യം, ബിഭത്സം എന്നീ രസങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹത്തിന് അധികം നൈപുണ്യം. ആദ്യകാലത്തു മദനകേതനചരിതവും മറ്റും എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരു സാമാന്യകവി എന്ന നിലയ്ക്കേ അദ്ദേഹത്തെ പരിഗണിക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നീടു പെട്ടെന്ന് അത്ഭുതാവഹമായ ഒരു കയറ്റം അദ്ദേഹത്തിൽ ഭാവുകന്മാർ കണ്ടു. മലബാറിൽ നിന്നു പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കേരളചന്ദ്രികയിൽ ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിത്തുടങ്ങിയതു മുതലാണ് അതു പ്രസ്താവ്യമായതു്. സാരോപദേശ ശതകംകൊണ്ടു തനിക്കു ലഭിച്ച ആനന്ദമാനം അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചു; അതിന്റെ നിർമ്മിതി 1072-ലായിരുന്നു. ‘ഒരു കഥ’യിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങളുടെ ശബ്ദമാധുര്യം അന്യാദൃശമാണെന്നു മാത്രമേ പറയേണ്ടതുളളൂ. അർത്ഥചമൽക്കാരമുള്ള പദ്യങ്ങൾ കുറയും. ശിവരാത്രി വളരെയൊന്നും എഴുതിട്ടില്ല. പക്ഷേ, എഴുതിട്ടുള്ളതു കൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു സാഹിത്യലോകത്തിൽ ശാശ്വതമായ പ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓരോ കൊല്ലം ചെല്ലുംതോറും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത ഓരോ പടവ് ഉയരുകയായിരുന്നു. 37-ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഇന്നു കാണുന്നവയെക്കാൾ അത്യധികം ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിനു നിർമ്മിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നേനെ.

കൃതികൾ

ശിവരാത്രിയുടെ പ്രധാന കൃതികൾ (1) മദനകേതനചരിതം, (2) സാരോപദേശശതകം (1072), (3) ദാത്യഹസന്ദേശം (1072), (4) ഒരു കഥ (1074), (5) ദുസ്സർശാനാടകം (1075), (6) ഘോഷയാത്ര ഓട്ടൻതുളളൽ (1073-ലും 1078-ലും) ഇവയാണ്. ഈ കൃതികളിൽ പത്തുശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രം അടങ്ങിയ സാരോപദേശവും, ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങളിൽ കൂടുതലില്ലാത്ത ദാത്യഹസന്ദേശവുമേ സമ്പൂർണ്ണങ്ങളായിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കിയെല്ലാം അസമഗ്രങ്ങളാണ്. മദനകേതനചരിതം കൊടിയ വിരഹത്തെ അനുസരിച്ച് എഴുതാൻ തുടങ്ങിയ ഒരു പഴയ കഥയാണ്. 142 ശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രമേ അതിൽ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ളൂ. സുപ്രസിദ്ധമായ സാരോപദേശശതകം സന്മാർഗ്ഗപ്രതിപാദകമാണ്. ദാത്യഹസന്ദേശത്തിൽ ഒരു “കിഴവച്ചാലിയച്ചാർ” പാലപ്പിള്ളിമലകാട്ടിൽനിന്നു കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ താമസിക്കുന്ന തന്റെ “ചാലിയപ്പെണ്കിടാ”വിന് ഒരു നത്തു മുഖേന അയയ്ക്കുന്ന സന്ദേശമാണ് വിഷയം. സന്ദേശ കാവ്യങ്ങളെ പൊതുവേ അവഹേളനം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ശിവരാത്രി ആ കാവ്യം നിർമ്മിച്ചതു്. ആ ഉദ്ദേശം വേണ്ടപോലെ ഫലിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ബിഭത്സമാണു രസം. ‘ഒരു കഥ’ ഭൂതിഭൂഷചരിതത്തിന്റെ രീതി പിടിച്ച് എഴുതിട്ടുള്ളതാണ്. ഭൂതിഭൂഷചരിതത്തിൽ ഒരു ദീർഘമായ പീഠികയുള്ളതുപോലെ അതിലുമുണ്ട്. കനകാകരമെന്ന പട്ടണത്തിൽ ധനശേഖരൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണു കഥാഭാഗത്തിന്റെ ആരംഭം. അതു പൂർത്തിയാക്കാത്തതു നന്നായി. വാരിയേടത്തു രാമൻ നമ്പൂരി യമരാജധാനി കണ്ടു തിരിയെ വരുന്നതാണ് പീഠികയിലെ പ്രതിപാദ്യം. അതു വളരെ സരസമായിട്ടുണ്ട്. ദുസ്സർശാനാടകം എഴുതിയതു നാടകങ്ങളെ പൊതുവെ അപഹസിക്കുന്നതിനാണ്. മണ്റനായി അമ്പലത്തിലെ അടിച്ചുതളിക്കാരി ദുസ്സർശ (കൊടുത്തുവ) നായിക; ആനക്കാരൻ ഭല്ലാതകൻ നായകൻ; കരിങ്കുറിഞ്ഞിയും പെരുങ്കുറുമ്പയും സഖിമാർ; തുവരകൻ വയസ്വൻ-ഇങ്ങനെയാണ് പാത്രങ്ങൾ. വിരഹിണിയായ നായികയെ മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടു തോഴിമാരുംകൂടി ചാണകത്തിൽ മുക്കിയ പാളവിശരിക്കൊണ്ടു വീശുന്നു. ദുസ്സർശ പാളമുറിയിൽ കരിക്കുഷണംകൊണ്ടു പ്രിയതന്റെ ചിത്രം വരയ്ക്കുന്നു. കവിയുടെ പേർതന്നെ ‘ചിത്തേത്തു് അറപ്പൻ’ എന്നാണുപോലും. ബിഭത്സമാണ് അങ്ഗിയായ രസം; ഹാസ്യം അങ്ഗവും. ഹാസ്യവിധംബനമല്ല കവി പ്രധാനമായി ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. ഭാഷാപദങ്ങളിൽ സംസ്കൃതപ്രത്യയങ്ങൾ ചേർക്കുന്നതു ശിവരാത്രിയുടെ വളരെ അരോചകമാണെന്ന് അനേകം പദ്യങ്ങളിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നാമങ്കം പകുതിയിൽ വെച്ച് ഈ കൃതി മുറിഞ്ഞുപോകുന്നു. ഘോഷയാത്ര ഓട്ടൻതുളളലിൽ കഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ പാദമുദ്രകളെ പിൻതുടരുകയും ആ ഉദ്യമത്തിൽ കറേയെല്ലാം വിജയം നേടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ദുര്യോധനൻ പാണ്ഡവസന്നിധിയിലേക്കു ഘോഷയാത്രയായി പുറപ്പെടുന്നതുവരെയുള്ള കഥാംശമേ കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ശിവരാത്രിയുടെ എഴുത്തുകൾ, മുക്തകങ്ങൾ, സമസ്യാപുരണങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്കുള്ള ആസ്വാദ്യത അല്പമൊന്നുമല്ല; സംസ്കൃതത്തിൽ കവനംചെയ്യുന്നതിനും കവിക്കു സാമാന്യപരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഭാഷയിൽ, (7) 1064-ൽ മുകാംബിസ്ഥലമാഹാത്മ്യവും, (8) 1074-ൽ പാർവതിവിരഹം കാവ്യവും രചിച്ചു. അവയ്ക്കു വൈശിഷ്ട്യമൊന്നും കല്പിക്കുവാനില്ല. അവകൂടാതെ അതേ രീതിയിൽ ദേവീമാഹാത്മ്യം (കോലേശ്വരീമാഹാത്മ്യം) എന്നൊരു കൃതിയും ഇരുപതു ദശകങ്ങളിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ

ഇനി ശിവരാത്രിയുടെ ഭാഷാകവിതയുടെ സ്വരൂപമെന്തെന്നു ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

യമഭടന്മാർ:

“കക്കിച്ചൻതാടി, ചെമ്പൻതലമുടി, തുനിയൻ-
 കണ്ണു, മാക്കാച്ചിമുക്കാ-
 കക്കപ്പല്ലാ, കങ്ങങ്ങിൻമുകർ, കയറു, വടി-
 കണ്ണു, വൻകമ്പചാട്ടം,
 പൊയ്ക്കാലൻകാൽ, കരിങ്കാരെതിർനിറ, മിവ മേ-
 ല്പട്ടുമേല്പട്ടുപോയോ-
 രക്കോലം കണ്ടുപോയാലതു മതി ചുടല-
 പ്പൊട്ടനും ഞെട്ടിവിഴും.” (ഒരു കഥ)

“ചിത്തരം തൊട്ടു, ചിത്തം പ്രഭയുടെ മണി-
 കോപ്പണി,ത്തൊളിമാരോ-
 ടെന്നോ ചെന്താമരക്കണ്ണൻമുന ചെറുതു ചെരി-
 ചുച്ചരിച്ചും, ചിരിച്ചും,
 ചെന്താരമ്പൻ ചെറുക്കുന്നതിനു ചെറുതിര-
 ചില്ലി ചിന്നിച്ചുത്തൻ-
 ചന്തിക്കെട്ടും ചലിപ്പിച്ചൊരു തരുണി വരും-
 പിടു നേരിട്ടു കണ്ടേൻ.” (ഒരു കഥ)

“ദായാദപുത്രഗൃഹഭൃത്യധനാഭിമാന-
 ജായാദിയിൽക്കൊതി വളർക്കുമൊരിപ്രപഞ്ചം
 മായാവിലാസമയമെന്നു മനസ്സിലായി-
 പ്പോയാൽക്കഴിഞ്ഞു പുനരായതു പുല്ലുപോലെ.” (സാരോപദേശശതകം)

“മദ്യച്ചാറിൻ മദമൊടൊരനാൾ നമ്മളന്യോന്നുമങ്ഗം
 മർദ്ദിച്ചേത്തും മദനസമരത്തിങ്കൽ നീ തിങ്കളാസ്യേ!
 വർദ്ധിച്ചിടും മണമൊടൊരയോവായു വിട്ടോരുന്നേരം
 ചർദ്ദിച്ചില്ലേ തവ തനുവിൽ ഞാൻ
 കള്ളകത്തുള്ളതെല്ലാം?” (ദാത്യഹസന്ദേശം)

“ഇരുപതു പട്ടിണി രണ്ടേകാദശി
 മറ്റുദിനമെഴുപവാസവുമായി
 ഒരുമാസത്തിൽപ്പിറ്റേദിവസം
 തരമായവന്നാലന്നേദിവസം
 ഉരിയോ നാഴിയുഴക്കോ വീതം
 വരിയോ കാട്ടുകിഴങ്ങോ കായോ
 തരമായെന്നാൽത്തന്നെവരൊരു
 ശരമേല്ലുമ്പോൾച്ചത്തുകിടക്കും.” (ഘോഷയാത്ര)

“സാധിച്ചോ സാധുചിന്താമണിമഹിതമഹാ-
 മന്ത്രസാരം മുറയ്ക്കാ-
 രാധിച്ചോ നീ നിതാന്തം തുഹിനകരകലാ-
 ചൂഡകാന്താപദാന്തം,
 ബോധിച്ചോ വെണ്ണണിക്കുമാസുരവരകവിതൻ
 ബ്രഹ്മരക്ഷസ്സുകേരി-
 ബാധിച്ചോ ബാധവിട്ടിങ്ങനെ കവിതയിലി-
 മട്ടു തേ കിട്ടിട്ടുന?” (ഒരു കവയിത്രിക്ക്)

“ആയതുപോലെ ഭവാനെന്നായതബുദ്ധേ!
 പിശുക്കനാണെങ്കിൽ
 ആയതു മതി മതി; ഞാനീ വായ തുറന്നില്ല; മിണ്ടിയതുമില്ല.” (മലയാളപത്രാധിപർക്ക്)

“ഇനിക്കുമില്ലത്തഖിലർക്കുമൊ-
 നിനിക്കുമില്ലത്തഖിലരിത്തിരിക്കും;
 തനിക്കുമൊ തങ്കുശിരീന്ദ്രപീന-
 സ്തനിക്കുമൊതങ്കുമതില്ലയല്ലി?” (പി. രാമൻ ഇളയതിൻ)

“കാലാരാതി കനിഞ്ഞിടുന്നതുവരെക്കാളും തപംചെയ്തു
 തൽ-
 കോലംപാതി പകഞ്ഞടുത്തൊരു കളിർകന്നിന്റെ
 കണ്ണൊമനേ!
 കാലൻവന്നു കയർത്തുനിന്നു കയറെൻ
 കാലിൽക്കടന്നിട്ടിടും-
 കാലത്താക്കുവേറിതൻ കഥ കഴിക്കേണം
 മിഴിക്കോണിനാൽ” (ദേവീസ്തുതി-മുക്തകം)

“കുന്നിക്കും കുറയാതെ കന്നൊടു കൂശമ്പേറ്റും കചം പേറിട്ടും
 കുന്നിൻനന്ദിനി! കന്ദബാണനു കലക്കേസ്സൊന്നു
 പാസായതിൽ
 ഒന്നാംസാക്ഷിണിയായ നീ കനിവെഴുവണ്ണം
 കടക്കണ്ണെടു-
 ത്തൊന്നെന്നിൻപെരുമാറണേ!പെരുമനത്തപ്പന്റെ
 തൃപ്പൂണുകൊടി” (ദേവീസ്തുതി)

വെള്ളം വെണ്ണീർ വിഷം വെണ്ണെഴു വരകരിതോ-
 ലാത്യവിത്താധിപൻ തൊ-
 ട്ടുള്ളൊരി നൽക്കുഷിക്കോപ്പകളഖിലമധി-
 നത്തിലുണ്ടായിരിക്കേ
 പള്ളിപ്പിച്ചയ്ക്കെഴുന്നള്ളരുതു പുരയിപോ!
 കാട്ടു വെട്ടിത്തളിച്ചാ-
 വെള്ളിക്കുന്നിൽക്കുഷിച്ചെയ്യുക പണിവതിനും
 ഭ്രതസാർത്ഥം സമൃദ്ധം.”

“ശുദ്ധവിധ്യാൻപറമ്പതിവനെനൊരു പേരു കിട്ടും”,
 “സ്വാധ്യായക്കിണ്ടികൊണ്ടാ വികൃതിയുടെ തലയ്ക്കൊന്നു
 താങ്ങിക്കൊടുത്തു”, “അരവിന്ദബാണകലഹാപ്പിസിൽ
 കമാനാപസരായ്”, “ജലതഹാവാസന്റെ മാസംവരെ”,
 “കലാശം-കന്തം പിടിച്ചു കുതികത്തി മറിഞ്ഞുപോയി”,
 “ഉണ്ടൊരു വെറുംതെങ്ങൻപുറം താങ്ങുവാൻ”, “ഓട്ട
 ത്തിലരമാകാണി നോട്ടം കണ്ടു നടന്നു ഞാൻ” തുടങ്ങിയ
 അടക്കിയാലടങ്ങാതെ തുളളിച്ചാടുന്ന പൊടി
 കൈകളെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. അക്കാത്യ
 ത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു കട്ടിവെണ്ണണിമഹൻതന്നെ.

8 തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ടു നാരായണൻമുസ്സത്ത് (1046-1083)

കുടുംബം

കേരളമെങ്ങും കേളികേട്ടിട്ടുള്ള അഷ്ടവൈദ്യകുടുംബങ്ങളിലൊന്നാണ് പഴനെല്ലിപ്പുറത്തുതൈക്കാട്ട്. ആ കുടുംബക്കാർ ആദ്യകാലത്തു താമസിച്ചിരുന്നതു ബ്രിട്ടീഷ് മലബാറിൽ എടക്കുളം തീവണ്ടിയാപ്പീസിനു സമീപമുള്ള പഴനെല്ലിപ്പുറം എന്ന സ്ഥലത്തായിരുന്നു 981-ാമാണ്ടു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി ശക്തൻതമ്പുരാൻ അന്നത്തെ പഴനെല്ലിപ്പുറത്തു മുസ്സതിനെ സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കായി തൃശ്ശൂരിൽ വരുത്തി താമസിപ്പിച്ചു. ആ വഴിക്കാണ് തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ട് എന്ന ഇല്ലപ്പേർ അവർക്കു സിദ്ധിച്ചത്. ഇളയിടത്തു തൈക്കാട്ട് എന്നത് മറ്റൊരു അഷ്ടവൈദ്യകുടുംബമാകുന്നു.

ചരിത്രം

നാരായണൻമുസ്സതു തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ടിലുത്തിൽ 1046-ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ രോഹിണീനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ വാസുദേവൻമുസ്സത്ത് അയ്യർവേദത്തിലെമ്പോലെ തർക്കശാസ്ത്രത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കനിഷ്ടസഹോദരന്മാരായ കുഞ്ഞുണ്ണിമുസ്സതിനും പരമേശ്വരൻമുസ്സതിനുമുള്ള ചികിത്സാപാടവവും ഒട്ടും കുറവായിരുന്നില്ല. അവർ മൂന്നുപേരും 1049-ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ മസൂരിദീനത്താൽ മരിച്ചുപോയതിനാൽ ശിശുവായ നാരായണൻമുസ്സതു കേവലം അനാഥനായിത്തീർന്നു. താനും തന്റെ ഒന്നരവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള കനിഷ്ടസഹോദരിയും മാതാവും പിതാമഹിയുമല്ലാതെ ഇല്ലത്തു വേറെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കുടുംബമോ ഋണബാധ്യതയിൽപ്പെട്ടു നട്ടംതിരിയുകയുമായിരുന്നു. ആ അശരണാവസ്ഥയിൽ നിന്നു അവരെയെല്ലാം രക്ഷിച്ചതു അവരുടെ ബന്ധുവായ അന്നത്തെ പിലാമനോൾ മുസ്സതായിരുന്നു. ആ മുസ്സത്ത് 1078-ലാണ് മരിച്ചത്. അദ്ദേഹം അവരെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി നാരായണൻമുസ്സതിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ട ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. ചേന്ദ്രവാരീയർ എന്നൊരാളായിരുന്നു ബാലപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചത്. പിന്നീട് കുട്ടഞ്ചേരി അപ്ഫൻമുസ്സതു ചില മഹാകാവ്യങ്ങളും ഉപനയനാന്തരം അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയവും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. 1056 മകരത്തിൽ മാതാവു മരിച്ചു. 1062-ാമാണ്ടു വയസ്കര ആര്യൻ നാരായണൻ മുസ്സതിന്റെ പ്രഥമപുത്രിയെ പരിഗ്രഹിച്ചു തൈക്കാട്ടിലുത്തു കൊണ്ടുപോയി കുടിവച്ചു. പിന്നീടു നാരായണൻമുസ്സതു സ്വഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ സ്ഥിരമായി താമസിച്ച് വൈദ്യവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. വളരെ വേഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു കേരളത്തിലെ വിശിഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം ലബ്ധമായി. അതോടുകൂടി ഒരു ശാസ്ത്രിയെ ഇല്ലത്തു താമസിപ്പിച്ച് അലങ്കാരശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും സിദ്ധാന്തകൗമുദിയും പഠിച്ചു. പലരേയും മുസ്സതു വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നല്ല ഒരു വൈദ്യനും കവിയുമായിരുന്ന പി.കെ. നാരായണൻനമ്പീശനും കീരംകുളങ്ങര ചക്രപാണിവാരിയരും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യകോടിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 1075-ാമാണ്ടു മകരത്തിൽ ആര്യൻ നാരായണൻമുസ്സതിന്റെ ദ്വിതീയപുത്രിയേയും വിവാഹം ചെയ്തു. 1083-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 24-ആംനു ലൂതവിഷബാധ നിമിത്തം മരിച്ചു.

കൃതികൾ

മുസ്സതു സംസ്കൃതത്തിൽ (1) യാദവദാനവീയം കാവ്യവും, ഭാഷയിൽ (2) സിന്ദൂരമഞ്ജരി, (3) കപോതസന്ദേശം, (4) നളചരിതം എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, (5) ശൃങ്ഗാരമണ്ഡനം ഭാണവും, (6) വിരാധവധം ആട്ടക്കഥയും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ ചിലതെല്ലാം അപൂർണ്ണങ്ങളാണ്. (7) കവിതാവലി, (8) അത്തച്ചമയം കുറത്തിപ്പാട്ട്, (9) സംബന്ധവിലാസം തുളുളൽ ഈ കൃതികൾ പ്രധാനങ്ങളല്ല. സിന്ദൂരമഞ്ജരി ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥമാണ്. അതിൽ വെള്ളി, ചെമ്പ്, ഇരുമ്പ്, ഗന്ധകം, അഭ്രം, രസം മുതലായവ നീറ്റിയെടുത്തു ചൂർണ്ണമാക്കി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വിധികൾ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മുസ്സതിന്റെ ഭാഷാകവിതയ്ക്കു പൊതുവേ നല്ല പ്രസാദവും ഒഴുക്കും, വേണ്ട ദിക്കിൽ ഗാംഭീര്യവുമുണ്ട്. ഭാണത്തിൽനിന്നുമാത്രം രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം. ഒരു കൊമ്പനാന:

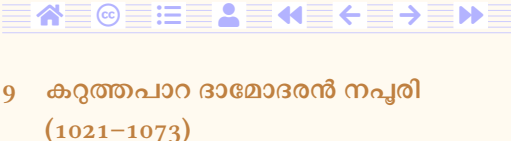
“ചാഞ്ചല്യം കലരുന്ന പുഷ്കരസഹായത്താൽ നളോൽപാടനം
താൻ ചെയ്യാൻ തുനിയുന്നു; ഹന്ത! കലിയോ?
നാലുണ്ടു പാദങ്ങളും
തഞ്ചും പ്രാസവുമുണ്ടു പാർക്കിലധുനാ
നല്പദ്യമോ? വൈദ്യനോ
വാഞ്ചരിക്കുംപടി ബൃഹണം പുനരിതാ
ചെയ്യുന്നു ദന്താവളം.”

ഒരു സുന്ദരി:

“കൂറോടുർവശി വാശി വിട്ടടി തൊഴും, രംഭയ്ക്കെഴും
ഡംഭുടൻ
തീരും; മേനകതന്റെ മേനി കുറയും; നാണിച്ചിടും വാണിയും;
മാരപ്രേയസിമത്സരം വെടിയു;മഗ്ഗൗരിക്കെഴും ഗൗരവം
തീരെപ്പോയിട്ടു; മാഴിമാതഴൽ മുഴുത്താഹന്ത! കേഴും ദ്രവ്യം.”

ഒരു സംസ്കൃതശ്ലോകം:

“ദേവി! പ്രാജ്ഞാഃ പ്രിയസ്തേ പശുപതിരിതി ശം-
സന്തി നേദം പ്രമാദാ-
ദാദായാർദ്ധം തു യസ്യോസ്മ്യഹമിഹ കൃതകൃ-
ത്യേതി യന്മന്യസേ ത്വം
സർവസ്വം സർവഥാപി പ്രണയിന ഉപഗൃ-
ഹ്ണാതി മുഗ്ദ്ധേ! വിദഗ്ദ്ധേ-
ത്യക്തേ ശ്രീനാരദേന ക്ഷിതിധരദുഹിതഃ
പാതു സവ്രീഡഹാസഃ.”

9 കുറ്റപാഠ ദാമോദരൻ നമ്പൂരി (1021-1073)

കുടുംബം

ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ മൂലകുടുംബം മലബാറിൽ വെട്ടത്തുനാടു പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽ തൃപ്രങ്ങോട്ടംശം പൊയിലിശ്ശേരി ദേശത്തു് ആലത്തൂർഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട കുറ്റപാഠയില്ലമാണ്. ഈ ഇല്ലം ഇപ്പോൾ ഭാഗം പിരിഞ്ഞു രണ്ടായി നിലനിന്നുപോരുന്നു. തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടിലെ കുടുംബത്തിൽ സ്മാർത്തക്രിയകൾ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു വെട്ടത്തുനാട്ടുനിന്നു കുറ്റപാഠ, പുത്തൂർ എന്നിരണ്ടില്ലങ്ങളിലെ നമ്പൂരിമാരെ വരുത്തി അവർക്കു കടമാളുരിൽ ഗൃഹങ്ങളും കരമൊഴിവായി വസ്തുക്കളും ദാനം ചെയ്തു. അതോടുകൂടി തെക്കേടത്തുമനയ്ക്കലൈ ഈശ്വരസേവയും കുറ്റപാഠയില്ലത്തേക്കു സിദ്ധിച്ചു. ആ വഴിക്കാണ് ദാമോദരൻനമ്പൂരി കടമാളുരിൽ താമസിക്കാൻ ഇടയായതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പൂർവപുരുഷനെ കുറ്റപാഠ അനുഷ്ഠാനം എന്ന പ്രസിദ്ധമായ സ്മാർത്തഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രണേതാവെന്ന നിലയിൽ നമുക്കറിവുണ്ട്.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും

ദാമോദരൻനമ്പൂരി കടമാളുരുള്ള കുറ്റപാഠയില്ലത്തിൽ 1021-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു രാമൻചോമാതിരിയും മാതാവു സാവിത്രി അന്തർജ്ജനവുമായിരുന്നു. കുറ്റപാഠ ഇല്ലക്കാർ ഋഗ്വേദികളും ആശ്വലായനസൂത്രാനുവാർത്തികളുമാണ്. രാമൻ നമ്പൂരിയുടെ പത്നി സാവിത്രി അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ ഗൃഹം കടമാളൂർ കുറ്റത്തേടത്തുമനയ്ക്കലാണ്. ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ പല കൃതികളിലും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകം കാണാം.

“സൌമിത്രിശ്രീഹനമത്സഹിതരഘവരൻ
കാത്തുവാഴും ദ്വിജേന്ദ്ര-
ഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട കൃഷ്ണോപലനിലയസമുൽ-
ഭൃതി ദാമോദരാഖ്യൻ
സാവിത്രിരാമകർമ്മിപ്രിയസുതനവനി-
ദേവനംഭോജചക്ഷു-
ർദ്ദേവശ്രീപാദസേവാകൃതമതി കവിതാ-
കാമിനീകാമുകൻപോൽ.”

ബാല്യത്തിൽ കാവ്യങ്ങൾ തൃപ്രങ്ങോട്ടു കിഴക്കേപ്പല്ലത്തു ശങ്കരൻമുസ്സുതിനോടു് അഭ്യസിച്ചു. അക്കാലത്തു തെക്കേടത്തുമനയ്ക്കൽ നാരായണൻ ഭട്ടതിരിപ്പാടു് എന്ന് ഒരു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതൻ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസിയാൽ തർക്കവും വേദാന്തവും പടുതോൾ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ സന്നിധിയിൽനിന്നു വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. ഋഷിനമ്പൂരി മറ്റൊരു ഗുരുവായിരുന്നു. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിൽ അസാധാരണമായ ജ്ഞാനം നേടി. പുരാണപാരായണം, കവിതാനിർമ്മാണം ഇവയായിരുന്നു ദൈനംദിനകൃത്യങ്ങൾ. ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പ്രധാനസേവകന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന കടമാളൂർ വിളായിക്കോട്ടില്ലത്തു് ഇരവി നമ്പൂരിയുടെ പൗത്രിയെന്നാണ് വിവാഹംചെയ്തതു്. ഒരു സ്ത്രീസന്താനമേ ആ ദാമ്പത്യഫലമായി ജനിച്ചുള്ളു. വന്ധ്യയായ ആ അന്തർജ്ജനം ഇന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിയുന്നു.

അനന്തരജീവിതം

ദാമോദരൻനമ്പൂരി ഒരു സഞ്ചാരപ്രിയനായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ പല രാജകുടുംബങ്ങളുടേയും സൽക്കാരം സ്വീകരിച്ചു് ആ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ പ്രീതിക്കു പാത്രമായി ഓരോ ദിക്കിൽ താമസിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോടു മാന്വികൃമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു മുഖ്യപുരസ്കർത്താവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സഹൃദയസമാഗമം എന്ന പേരിൽ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന വിദ്യാത്സദസ്സിൽ കുറ്റപാഠയും ഒരംഗമായിരുന്നു. “അധീതതർക്കവ്യാകരണാലങ്കാരപ്രകരണം” എന്ന് ആ സദസ്സിന്റെ ഒരു സമ്മേളനവിവരണത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു. പുതിയകോവിലകത്തു കട്ടിയേട്ടൻതമ്പുരാനും നമ്പൂരിയുടെ പേരിൽ വളരെ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ ചതുർത്ഥപാദം പുനശ്ശേരിനമ്പിയും പ്രഥമപാദം വാസുണ്ണിമുസ്സുതും ദ്വിതീയപാദം ഏട്ടൻതമ്പുരാനും തൃതീയപാദം നമ്മുടെ കവിയും പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയതാണ്.

“ഗേയാതിനിർമ്മലയശോയുതകൃഷ്ണഭൂപ-
മായാവിഹീനവചനാമൃതപാനലോഭാൽ
ഛായാസമേതമണിമഞ്ചവിലോകനാദ്യാ
ഭ്രയാനയം ന വിദിതസ്സമയാതിപാതഃ.”

കൊച്ചി മഹാരാജകുടുംബത്തിൽ അന്നു രണ്ടാംമുറയായിരുന്ന മങ്കഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചാണ് രാജമിണിസ്വയംവരം മണിപ്രാളകാവ്യവും അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗവും രചിച്ചതു്. “എൻമങ്കത്തമ്പുരാൻ തന്നടയ ബഹുലമാം കല്പനാവൈഭവത്താൽ” എന്ന് ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ കൃതിയിലും “പുമാനിനിയ്ക്കു ശരിയായൊരു മങ്കരാജ്ഞിക്കിമാതിരി പ്രഭുചരിത്രമഭിഷ്ഠമല്ലോ” എന്നു രണ്ടാമത്തെ കൃതിയിലും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. കടമാളൂരിൽവെച്ചാണ് വെണ്മണിമഹാനുമായി പഠിച്ചയെപ്പടുവാൻ ഇടവന്നതു്. 1057-ൽ മുറജപക്കാലത്തു തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി മുറജപപ്രബന്ധം രചിച്ചു രാജസമ്മാനം വാങ്ങുകയുണ്ടായി. മരണം 1073-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 10-ആംനൂറായിരുന്നു.

കൃതികൾ

ദാമോദരൻനമ്പൂരി സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ (1) അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗം, (2) കലശേഖരവിജയം നാടകം, (3) മന്ദാരമാലികാവിഥി, (4) വിഷ്ണുഭജംഗപ്രയാതം എന്നിവയും, ഭാഷയിൽ (5) രാജമിണിസ്വയംവരം മണിപ്രാളകാവ്യം, (6) മുറജപപ്രബന്ധം (സംസ്കൃതവും മലയാളവും ചേർന്നതു്), (7) അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗം, (8) അഭിമന്യുത്ഭവം നാടകം, (9) കൃഷ്ണാർജ്ജുനം അഥവാ കംസനാടകം, (10) ബാലധ്രുവചരിതം നാടകം, (11) അജാമിളമോക്ഷം നാടകം, (12) രാജമിണിപരിണയം നാടകം, (13) കാമാക്ഷീശേഖരം നാടകം എന്നിവയേയും കുറിച്ച് അറിയാം. ഇവകൂടാതെ ചെമ്പകശ്ശേരി രാമൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹവും ചേർന്നു ദൂതഘടോൽക്കചം എന്നൊരാട്ടക്കഥ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങി. അതു് അപൂർണ്ണമാണ്. അക്ഷയപാത്രം സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ പട്ടികയിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. ആ വ്യായോഗത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ സൂത്രധാരൻ നടിയോടു ദാമോദരകവി സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിരിക്കെ “അപ്രധാനമായ ഭാഷാനാടകത്തെ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുവാൻ എന്താണ് കാരണം?” എന്നു ചോദിക്കുകയും അതിനു സൂത്രധാരൻ,

“തന്വംഗിമാർകലമണേ! യജമാനനെക്കാൾ
മൂന്നും നടപ്പതു മുറയ്ക്കൊരു ശിഷ്യനല്ലേ?
എന്നല്ല സൂര്യദേവാനുടെ മുൻപു പൊന്നിൻ-
കന്നിനുമേലരുണനെത്തുക നിത്യമല്ലേ?”

എന്നു മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏഴോളം ഭാഷാരൂപകങ്ങൾ എഴുതിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും വളരെ മെച്ചമെന്നു പറയുവാനില്ല. എന്നാൽ ചില ശ്ലോകങ്ങൾക്ക് അനിതരസുലഭമായ സ്വാദസ്യം കാണാനില്ലെന്നു മില്ല. സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒന്നുപോലെ നല്ല ഓജസ്സോടും ഒഴുക്കോടുംകൂടി കവനംചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുമായിരുന്നു; എന്നാൽ വേണ്ടിടത്തോളം നിഷ്കർഷ അവയിൽ ചെലുത്തിട്ടില്ല. ആദ്യകാലത്തെ ഒരു കൃതിയാണ് രാജമിണിസ്വയംവരംകാവ്യം. അതിൽ സംസ്കൃതവിഭക്ത്യന്തങ്ങളായ പദങ്ങൾ അധികമായി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. താഴെകാണുന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക:

“കൃഷ്ണാപായവിശങ്കകൊണ്ടുടനടൻ ഞെട്ടിക്കരഞ്ഞൈത്രയും
കഷ്ടിക്കും പ്രണയാന്ധതാതജനനിമാതാമഹാദീൻ
ക്രമാൽ
വൃഷ്ടിനൊട്ടൊഴിയാതെകണ്ടു മൊഴികൊണ്ടൊശ്യാസ്യ
നീലാംബരൻ
ദോഷ്ണാലിംഗ്യ വിയോഗകാതരമതിം ചൊന്നാനിദം
രേവതീം.”

പിന്നീടു് ആ ഭ്രമം ക്രമേണ കുറഞ്ഞു ബാലധ്രുവചരിതവും മറ്റും എഴുതുമ്പോൾ ഏകദേശം പുതിയരീതിയിലുള്ള ഭാഷാശൈലിതന്നെ സ്വീകരിച്ചു. അതിൽ അങ്ങിങ്ങു വെണ്മണിച്ചായ കാണുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും തനി വെണ്മണിരീതിയെന്നുപറയുവാൻ നിർവാഹമില്ല. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ അക്കാലത്തെ മേലേക്കിടയിലുള്ള കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഒരു സ്ഥാനത്തിനവകാശമുണ്ടെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ

ഇനി കുറ്റപാഠയുടെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

“ഹരേ! കൃഷ്ണ! ഗോവിന്ദ! വൈകുണ്ഠ! വിഷ്ണോ!
മുരാരേ! സദാനന്ദ! ഗോവിന്ദമുർത്തേ!
പരാധീനവൃത്തർക്ക തൃപ്പാദമല്ലാ-
തൊരാധാരമില്ലേ നമസ്തേ! നമസ്തേ!”

(അജാമിളമോക്ഷം)

“ഘോരാപസ്മാരഭൂതപ്രകൃതിവികൃതിയാം
പുതനാഖ്യപ്ലിശാചിൻ
ധാരാളം വീർത്തുകത്തും മൂലകളിലുരുളും
ക്ഷേമസാരങ്ങളെല്ലാം
നേരേ വൻകാട്ടുതീയാം ചെറിയൊരു വയറിൽ-
ച്ചേർത്തവൻ ധൂർത്തനീയാം-
ളാരാകും കാറണിഞ്ഞോൻ കൊടിയ കടുനലോ
ധുമകേതുക്കിടാവോ?”

(കംസനാടകം-മുഷ്ടികൻ കൃഷ്ണനെക്കണ്ടിട്ടു്)

“കാലിൽപ്പൊന്നിൻചിലമ്പിട്ടുമണിയുമണി-
ത്തങ്ങളുമിങ്ങും നടപ്പും
ബാലത്വം വിട്ടു തായയ്ക്കടയ കളർമൂല-
ക്കെട്ടിലൊട്ടിക്കിടപ്പും
പീലിക്കെട്ടിൻപൊടിപ്പും മധുരമധരബിം-
ബത്തിലേറ്റം തുടിപ്പും
ലീലാപാംഗപ്പടിപ്പും കനകമയഞ്ഞി-
പ്പട്ടുടപ്പും വെടിപ്പും.”

(കംസനാടകം)

“എളുപ്പം ചമയ്ക്കുന്ന മായാപ്രപഞ്ച-
ക്കളിപ്പന്തടിക്കുന്ന ലീലാമനുഷ്യൻ
കളർക്കുന്ന കാരുണ്യനിർകൊണ്ടു നിങ്ങൾ-
ക്കിളക്കും വരാതിഷ്ടമേകീടുമെന്നും.”

(ബാലധ്രുവചരിതം)

“മോടിക്കൊട്ടല്ല ചഞ്ചജമുടി ഭസ്മിതം
ഗോപിയും നല്ല വെള്ള-
ത്താടിക്കൊട്ടും തരത്തിൽക്കടിപിടി കലഹി-
പ്പിക്കുവാൻ മാർഗ്ഗമോർത്തും
കൂടെക്കൂടെ ത്രിലോകം മുഴുവനരമണി-
ക്കുറിനുള്ളിൽ ക്രമത്താ-
ലോടിച്ചാടിക്കടക്കും മൂനിയുടെ വരവു-
ണ്ടിദ്ദിനം ദുർദ്ദിനം മേ.”

(അക്ഷയപാത്രം-നാരദനെപ്പറ്റി കൗണ്ഡിന്യൻ)

“പടുതരനരകാന്ധകൂപമധ്യേ
ചടപടധീം മറിയാതെകണ്ടിരിപ്പാൻ
കടലുടെ മകളായ കട്ടിയെച്ച-
ന്നടവൊടു വേട്ടവനെബ്ഭജിക്കെടോ താൻ.”

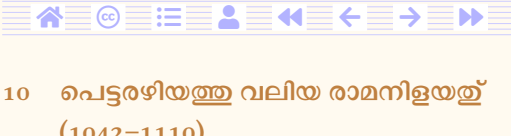
(മുറജപപ്രബന്ധം)

ഒരു സംസ്കൃത മുകുതകം

ഇതു കവി 15-ാമത്തെ വയസ്സിൽ തീവണ്ടിയെക്കുറിച്ച് ഉണ്ടാക്കിയതാണ്.

“അദ്രാക്ഷം ചക്രാതപ്രദലിതവസുധാ-
മണ്ഡലം, ഡിണ്ഡിമോദ്യ-
ദ്ധാനം ഊണിമുഖാദ്യാരുണനളിനമഹാ-
ദാമപുഷ്യദ്ഗവക്ഷം,
അന്യോന്യോദ്യുത്സളാഗീബഹുമതിരചിതാ-
ഡംബരോദരഊണം
സാമോദം ധുമയന്ത്രപ്രകടിതശകടം
നാമ ഭൗമം വിമാനം.”

10 പെട്ടഴിയത്തു വലിയ രാമനിയ്യത്ത് (1042-1110)

ജീവചരിത്രം

പെട്ടഴിയത്തിലും മുൻപു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത് മലബാറിൽ പൊന്നാനിത്താലൂക്ക് ഇടക്കഴിയരംശത്തിലായിരുന്നു. രാമനിയ്യത്തിന്റെ അച്ഛൻ വാസുദേവനിയ്യയായിരുന്നു കടുംബത്തിലെ കാരണവർ. അദ്ദേഹം തൃശ്ശിവപേരൂർ കണിമങ്ഗലത്തിനടുത്തുള്ള വെമ്പള്ളിയിലുണ്ട് ഇട്ടിവാസു ഇളയതിന്റെ പ്രഥമപുത്രിയായ ഉണ്ണിമയ അന്തർജ്ജനത്തെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ ആദ്യത്തെ പുത്രനായ രാമനിയ്യത്ത് ആ ഇല്ലത്തിൽ 1042-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ പൃഥ്വിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. വാസുദേവനിയ്യത്ത് 1047-ൽ ചാവക്കാടു 'ചക്കക്കണ്ട' കടവിനടുത്ത് ഒരു പുതിയ ഗൃഹം പണിയിച്ചു പെട്ടഴിയത്തു കടുംബത്തെ അവിടെ മാറ്റിത്താമസിപ്പിച്ചു. പഴയരീതിയിലുള്ള പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസവും പള്ളിക്കൂടത്തിൽ വളരെ താണ ക്ലാസ്സുകളിൽനിന്നു കിട്ടാവുന്ന കഷ്ടിപിഷ്ടി പഠിത്തവുമല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു തരത്തിലുള്ള വിജ്ഞാനവും ഗുരുമുഖത്തുനിന്നു നമ്മുടെ കവിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അപ്പോഴേക്കു നല്ല കാര്യസ്ഥനെന്നു പൊതുജനസ്സമ്മതി നേടിയിരുന്ന വാസുദേവനിയ്യയതിനു കടം വർദ്ധിച്ച് അതിന്റെ ഫലമായി കാരാഗൃഹവാസം അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടിവരികയും തന്നിമിത്തം നമ്മുടെ രാമനിയ്യയതിനു യൗവനാരംഭത്തിൽത്തന്നെ കടുംബത്തിന്റെ സംരക്ഷണഭാരം കൈയേല്ക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. 1062 മുതൽ മരണംവരെ ഏറെക്കുറെ ദാരിദ്ര്യദുഃഖം അനുഭവിച്ചു ലോകയാത്ര ചെയ്യേണ്ട ദുർവിധിയാണ് അദ്ദേഹത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചത്. എന്നാൽ ആ വിഷാദാത്മകത യാതൊന്നും മറ്റുള്ളവരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിലോ രചിക്കുന്ന കൃതികളിലോ പ്രതിഫലിക്കാതെയിരിക്കത്തക്ക ശാന്തമായ മനോവൃത്തി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. ഫലിതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ രസനയുടേയും തൂലികയുടേയും വ്യാപാരം. തന്നിമിത്തം ഒട്ടുവളരെ പുരസ്കർത്താക്കന്മാരേയും സുഹൃത്തുക്കളേയും അദ്ദേഹത്തിനു സമ്പാദിയ്ക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ലോകപരിചയം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ഉത്സവാഘോഷങ്ങളിലും സാഹിത്യസമ്മേളനങ്ങളിലും സന്നിഹിതനായി. തൃശ്ശൂർപുരം, പെരുവനത്തുപുരം, ആറാട്ടുപുഴപുരം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലി മുതലായ വിശേഷസന്ദർഭങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഏതാണ്ടു നിത്യനെപ്പോലെ കടന്നുകൂടും. അവിടങ്ങളിൽ ചെന്നുചേരുന്ന പണ്ഡിതന്മാരേയും കവികളേയും സരസകൃതികൾകൊണ്ടും സംഭാഷണചാതുരികൊണ്ടും വശീകരിയ്ക്കും. അങ്ങനെയാണ് അദ്ദേഹം കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവീശ്വരന്മാരുടെ-പ്രത്യേകിച്ചു കണ്ണത്തിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാന്റെ-വിശേഷവാത്സല്യത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചത്. നാടകഭ്രമം കലശലായിരുന്ന കാലത്തു ശാകന്തളം, ഉത്തരരാമചരിതം മുതലായ നാടകങ്ങളിൽ സ്ത്രീവേഷം കെട്ടി നിപുണമായി അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇളയതിന്റെ പുരസ്കാരികളിൽ പ്രഥമഗണനിയനായിരുന്നു വളരെക്കാലം ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം മാനേജരായിരുന്ന മേലേപ്പുറത്തു കോന്തിമേനോൻ. അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചു പത്തൊൻപതുകൊല്ലം ഗുരുവായൂരിൽ താമസിച്ചു. 1099-ാമാണ്ടാണ് കോന്തിമേനോൻ മരിച്ചത്. ഇളയത്ത് 1062-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് തൃപ്പുറയാറ്റുകുഴിയിൽനിന്ന് ആറുനാഴിക തെക്കുള്ള കൈപ്പമംഗലം എന്ന ദേശത്തു കണ്ണംകളത്തു ബ്ലാഹയിലുത്തു വാസുദേവനിയ്യയതിന്റെ മകൾ സാവിത്രി എന്ന കന്യകയെ വേളികഴിച്ചു. ആ ഇളയതിന്റെ അച്ഛന്റെ അമ്മത്തുമുത്തച്ഛനായിരുന്നു സാക്ഷാൽ മച്ചാട്ടിലയ്യത്ത്. ആ ദമ്പതികളുടെ ദ്വിതീയ പുത്രനാണ് ചെറിയ രാമനിയ്യത്ത്. അദ്ദേഹം 1015-ൽ ജനിച്ചു. പിതാവിന്റെ കവനപാരമ്പര്യം പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ പാലിച്ചിരുന്നു. 1110-മാണ്ടു കർക്കടകമാസം 6-ആംനൂറ്റായിരുന്നു വലിയ രാമനിയ്യയതിന്റെ നിര്യാണം. വാതമാണ് മരണഹേതു കമായിത്തീർന്ന രോഗം.

കവിതാരീതി

ഒരു യഥാർത്ഥകവിക്ക് വാസനാവൈഭവംകൊണ്ടുമാത്രം സമഞ്ജസമായ രീതിയിൽ സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദനംചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുമെന്നുള്ളതിനു മറ്റൊരു മകടോദാഹരണമാണ് വലിയ രാമനിയ്യയതിന്റെ സാഹിത്യവ്യവസായം. സംസ്കൃതം അദ്ദേഹം അഭ്യസിച്ചിട്ടില്ലെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വായിച്ചാൽ അത് ആരും ഗ്രഹിക്കുകയില്ല. അക്കാലത്തെ കവിമുഖ്യന്മാരുടെയിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ആർക്കും അഭികാമ്യമായ ഒരു സ്ഥാനമാണുണ്ടായിരുന്നത്. കവിതാവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാർഗ്ഗദർശി എന്നു പറയേണ്ടതു കണ്ണത്തിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനെയാണ്. സമുചിതങ്ങളായ ഭാഷാപദങ്ങളുടെ സന്നിവേശനത്തിൽ ഇളയത്ത് തമ്പുരാൻ ഏറെക്കുറെ സമസ്കന്ധനായിരുന്നു. ശയ്യാസുഖം അദ്ദേഹത്തിന്റെകൃതികൾക്കു അഭംഗുരമായുണ്ട്. ദ്രുതകവിതയിലും അദ്ദേഹം പിന്നോക്കമായിരുന്നില്ല. മലയാളവാക്കുകളെക്കൊണ്ടു ശേഷാലങ്കാരം പൊടിപാറ്റുന്നതിനുള്ള ഒരു വിരുത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകിച്ചും സ്വാധീനമായിരുന്നു. നിരർത്ഥകപദങ്ങൾ കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു കൈകാര്യംചെയ്യേണ്ടിവന്നിട്ടില്ലെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതുണ്ട്. ഏതാനും ചില ചില്ലറക്കൃതികളും കുറേ മുക്തകങ്ങളുമല്ലാതെ അദ്ദേഹം ഒന്നും എഴുതിട്ടില്ല. അവയിൽത്തന്നെ പലതും സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കണമെന്നു നിർബന്ധമില്ലായിരുന്നതിനാൽ നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ളവയിൽനിന്നാണ് നമുക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഭാവം നിർണ്ണയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. പക്ഷേ അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ ആവശ്യം ധാരാളം നിറവേറുന്നതുമാണ്.

കൃതികൾ

- (1) അംബോപദേശം, (2) ഒരു സ്വപ്നം, (3) ഒരു മിടുക്കൻ, (4) കുചേലവൃത്തം എന്നീ ലഘുകാവ്യങ്ങളും, (5) ശംബരവധം, (6) പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപം എന്നീ വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും, (7) വസ്ത്രാപഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുമാണ് ഇളയതിന്റെ മുൻകൃതികൾ. ശേഷമെല്ലാം പലവകയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. കുചേലവൃത്തമാണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ, അത് ഒരപൂർണ്ണ കൃതിയാണ്. ആദ്യത്തെ 48 ശ്ലോകങ്ങളിൽ കുചേലൻ ദ്വാരകയ്ക്കു പുറപ്പെടുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നതുവരെയുള്ള ഭാഗംമത്രമേ അടങ്ങുന്നുള്ളൂ. അതിനപ്പുറം കവി ആ ഗ്രന്ഥരചന തുടർന്നുകൊണ്ടുപോയതായി കാണുന്നില്ല. ഇളയതിന്റെ അംബോപദേശത്തിനു മറ്റു കവികളുടെ ആപേരിലുള്ള കൃതികളിൽനിന്ന് ഒരു അഭിനന്ദനീയമായ വ്യത്യാസമുള്ളത് അതിൽ വേശ്യാവൃത്തിയല്ല, സദാചാരമാണ് പ്രതിപാദ്യം എന്നുള്ളതാണ്. ഒരു സ്വപ്നത്തിൽ നായിക, നായകൻ പരസ്സീസക്തനാണെന്നു സ്വപ്നം കാണുന്നതും ഉണർന്നപ്പോൾ തന്റെ ഭ്രമം നിർമ്മൂലമാണെന്നറിഞ്ഞു ലജ്ജിക്കുന്നതുമാണ് വിഷയം. 'ഒരു മിടുക്കൻ' എന്ന കൃതിയിൽ നടുമുല്പാട്ടുനമ്പൂരി എന്ന വിരുതൻ ഒരു അറുപിശുക്കൻ നമ്പൂരിയെ തക്കിടിവിദ്യകൊണ്ടു പേടിപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് ഒരു നേരത്തെ ആഹാരം പിടിച്ചുവാങ്ങുന്നു. 'വസ്ത്രാപഹരണം ബാലകൃഷ്ണനേയും ഗോപികമാരേയും കുറിച്ചുള്ള സുപ്രസിദ്ധമായ ഭാഗവതോപാഖ്യാനത്തെ ഉപജീവിച്ച് എഴുതിട്ടുള്ളതാണ്. ഇളയതിന്റെ പാട്ടുകൾക്കു സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളുടെ മെച്ചം കൈവന്നിട്ടില്ല. പ്രാസദത്തുരമായ പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപമാണ് ഉള്ളതിൽ ഭേദം.

ഉദാഹരണങ്ങൾ:

“വാട്ടം തരുന്ന കടുവാർത്ത ചെവിക്കകത്തു കേട്ടമ്പരന്നു മമ കണ്ണിണ മഞ്ഞളിച്ചു കോട്ടം പിണഞ്ഞു കരളി,നത്തു പോര; ചോര-യോട്ടം മുടങ്ങി;യടിയാൻ പിടിയായതെയായി.” (ആരോഗ്യസ്തവം)

“പേരിന്നുപോലുമുരിനെല്ലിനു പോന്ന കണ്ടും പേരിൽപ്പുത്തിത്തറിയു ദ്രുസരനിലു പണ്ടേ; പാരിന്നകത്തു പൊറ്റിക്കൊരു മാർഗ്ഗമില്ലാ-ത്തോരിൽക്കുചേലനെതിരെന്നൊരു മർത്തുനിലു.

കാത്തോളമക്കമലലോചനനെന്നറച്ചു കാൽത്തോരയും തടവു വന്നുപെടാതെ നിത്യം ഓത്തോതി നൽത്തനു മെലിഞ്ഞധികം ചുളിഞ്ഞു-ള്ളാത്തോലൊടൊത്തുമവനീവിബുധൻ വസിച്ചു.

മാറ്റിത്രയുള്ളൊരു പവിത്രത കഷ്ടമീറൻ മാറ്റില്ലതിന്നൊരു മുറിത്തുണിപോലുമില്ല; മാറ്റിത്തമെത്തു പറയേണ്ടതു? രണ്ടു നേര-മാറ്റിൽക്കളിക്കു,മതുതന്നെ പിഴിഞ്ഞുടുക്കും.

ചോറ്റിനെഴുന്ന രുചിയോർമ്മയിലല്ല; വാട്ട-മേറ്റിട്ടുഴക്കരി പച്ചിച്ചുടനുച്ചയാമ്പോൾ ഊറ്റിപ്പിടിച്ചു തനയർക്കു കൊടുത്തു, വെള്ള-മാറ്റിക്കുടിപ്പുതിനു ദമ്പതിമാർ കൊതിച്ചു.” (കുചേലവൃത്തം)

താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഒ. ചത്തുമേനോന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കി ചൊല്ലിയതാണ്.

“കുറ്റൻകൊമ്പും കളമ്പും കടമതിനമകം കാഞ്ഞിടും കൂഞ്ഞയും താ-നേറ്റെയും കാച്ചിവിട്ടിടുവനിതി കരളിൽ-ക്കൊണ്ടു ഡംഭം കുറമ്പും ഏറ്റം മോദനേ ഗർഭാപതി കയറുമൊരാ-ക്കാളയെക്കാല്ലുൽ വിഴ്ത്തി-ക്കാറ്റാക്കിടുന്ന കാന്തിപ്രചുരിമ കലരും കാളയെക്കണ്ടുകൊൾക.”

“കാമിനീകായകാന്താരേ” എന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദം നോക്കുക.

“നടക്കാൻ ഞെരുക്കം കൊടുക്കും കുചക്ക-ന്നിടയ്ക്കാർന്ന തമ്പുങ്ങിതൻ മെയ്വനത്തിൽ കടക്കൊല്ല നീയെൻമനഃപാമ്പ! നന്നായ്-ക്കിടപ്പുണ്ടതിൽക്കാമനാം കാട്ടുകുള്ളൻ.”

ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്താം.

“വേറിടുമ്പോളിഷ്ടമല്പം മാറിക്കാണുന്നതെന്തഹോ? കൂറിടും സഞ്ചിതൻ മുട്ടു കീറിയോ? മടി കേറിയോ?” (കണ്ടുരിൻ ഒരു കത്തു)

“കണ്ടന്നേ കടു നീയെൻകരളതു തിരിയെ-ത്തന്നതില്ലെന്നതല്ലി-ക്കണ്ടുള്ളൊന്നെക്കടക്കൺകടുതരവികട-ച്ചങ്ങലയ്ക്കിട്ടു പുട്ടി; കണ്ടിക്കാർകേശി! പന്നിടിത മദനമഹാ-രാജനേല്പിച്ചു; കഷ്ടേ! കണ്ടും കേട്ടിട്ടുമില്ലിവക; തലയിലെഴു-ത്തോർക്കിലിന്നാർക്കു മായ്ക്കാം?” (സ്ത്രീചാട്ടു)

“കുറക്കാറതിലും കുറപ്പു കലരും കണ്ണാണും; കെട്ടിപ്പിടി-ച്ചൊറ്റക്കയ്യിലൊതുക്കുകില്ലൊരുവരും; മാറിൽക്കവിഞ്ഞിടുമേ; തെറ്റെന്നാശയതാരിലാശയെവനും കേറ്റിച്ചുരുണ്ടാണു നിൻ കുറ്റം വിട്ടിടത്തർമ്മയുള്ള കുചവും കാർകൂത്തലും വല്ലഭേ.” (സ്ത്രീചാട്ടു)

“തോലും മുപ്പിരികൂട്ടിയ നൂലും ചേലാർന്ന കേളിതൻവായ്പും കോലുംശീലയുമീവകകോലുന്നീയുണ്ണി ചെണ്ടയോടൊക്കും.” (ഉപനയിച്ച ഉണ്ണി)

“പാരാകം നല്ലരങ്ങിൻപുലവക വലയും ജീവജാലത്തെ വേഷ-ക്കാരാക്കിച്ചേർത്തു വേണ്ടുന്നഭിനയവിരുതോ-രോന്നു കാട്ടിക്കൊടുത്തും നേരായ്ക്കണ്ടും രസിച്ചിടുന്ന നവരസവി-ജ്ഞാനി വാതാലയത്തിൽ-പ്പേരാണ്ടുള്ളൊരു നാരായണനടരസിക-സ്വാമി കാമം തരട്ടേ.” (മങ്ഗളാശംസ)

11 മാപ്രാണം നാരായണപ്പിഷാരടി

(1057-1116)

ജീവിതചരിത്രം

കൊച്ചിരാജ്യത്ത് ഇരിങ്ങാലക്കുടയ്ക്കു നാലുമൈൽ വടക്കുകിഴക്കുള്ള മാടായിക്കോണംദേശത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ക്ഷേത്രത്തിനടുത്തു പുത്തൻപിഷാരം എന്നൊരു ഗൃഹമുണ്ട്. മാടായിക്കോണം അംശം മാപ്രാണംദേശത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. കൂടൽമാണിക്കുംക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവക്കാലത്തു കൂത്തുവിളക്കുക എന്നൊരു കലവുത്തി ആ കുടുംബത്തിലേക്കുള്ളതു ദൂരെ താമസിച്ചുകൊണ്ടു പോയി നടത്തുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ 1021-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് ആ ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമായി ഒരു ഭവനം പണിയിച്ച് അതിന് ഇരിങ്ങാലക്കുട പുത്തൻ പിഷാരം എന്നു പേരിട്ട് അതിലും ആ കുടുംബക്കാർ താമസിച്ചുവന്നു. നാരായണപ്പിഷാരടി ശ്രീകൃഷ്ണപുരം പുത്തൻ പിഷാരത്തിൽ കഞ്ഞിക്കുട്ടിപ്പിഷാരസ്യാരുടേയും കിഴുപ്പള്ളിക്കരെ ചെറുമുക്കില്ലത്തു പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി 1057-ാമാണ്ടു ധനുമാസം ഉത്രംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുശേഷം അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രസിദ്ധ ദൈവജ്ഞനായിരുന്ന ഇരിങ്ങാലക്കുട തെക്കേവാരിയത്തു കുട്ടൻവരിയരോടു ജ്യോതിശ്ശസ്ത്രം നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിക്കുകയും തദന്തരം കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കുപോയി അവിടെ വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി താമസിച്ച് ആ ശാസ്ത്രത്തിലെ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അവഗാഹവും പ്രായോഗികപദ്ധതിയിൽ പരിശീലനവും സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ മഹാകവികളുടെ സ്നേഹവും ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചുവെങ്കിലും കവിതാവിഷയത്തിൽ അവരെ അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി അനുകരിച്ചു എന്നു പറയാവുന്നതല്ല. അപ്പോഴേയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരുമാതിരി ലോകവ്യൽപ്പത്തി ഉറപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. സംസ്കൃതവും ജ്യോതിഷവും പഠിപ്പിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായ ഒരുധ്യാപകനെ കിട്ടണമെന്നു പാഴൂർ പടിപ്പുരയ്ക്കലെ കഞ്ഞിരാമൻ കണിയാർ അപേക്ഷിക്കുകയാൽ വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പിഷാരടിയെ അങ്ങോട്ടയച്ചു. 1079 മുതൽ മൂന്നു കൊല്ലം അദ്ദേഹം അവിടെ ആ പണി നോക്കി. പിന്നീട് എറണാകുളം കോൺവെന്റ് ഹൈസ്കൂളിൽ ഭാഷാപണ്ഡിതനായി നിയമിതനാകുകയാൽ താമസം അങ്ങോട്ടേയ്ക്കു മാറ്റി. പതിനാലു കൊല്ലത്തോളം ആ സ്കൂളിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നതിനുശേഷം പരീക്ഷായോഗ്യത ഇല്ലെന്ന കാരണത്താൽ പിരിച്ചുവിടപ്പെടുകയാൽ ജ്യോതിഷവിദ്യയും സംസ്കൃതാധ്യാപനവും കാലക്ഷേപമാർഗ്ഗമാക്കിക്കൊണ്ടു നാലഞ്ചുകൊല്ലം കമാരനല്ലൂരിലും രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം കോട്ടയ്ക്കലും പിന്നീടു ഗുരുവായൂരിലും താമസിച്ചു. പേരുകേട്ട ഒരു ദൈവജ്ഞനായിരുന്നു എങ്കിലും അതിനനുസരിച്ചുള്ള ആദായമോ, വാസനാസമ്പന്നനായ ഒരു കവിയായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിനനുഗുണമായ യശസ്സോ അദ്ദേഹത്തിനു നേടുവാൻ സാധിച്ചില്ല. കാരണം അന്യരോടു ഇണങ്ങിപ്പെരുമാറുവാൻവേണ്ട നയമില്ലായ്മയാണ്. ആരോടും ഏതപ്രിയവും മുഖത്തു നോക്കി പറയും; മുൻകോപം ധാരാളമുണ്ട്; ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങളാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തിയത്. ആദ്യം സ്വജാതിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിച്ച് കടമാളൂർവച്ച് ഒരു നായർസ്ത്രീയെ സംബന്ധം ചെയ്തു. ഗുരുവായൂരിൽ വച്ചു വീണ്ടും ഞാറയ്ക്കാട്ടു കുടുംബത്തിലെ ഒരു പിഷാരസ്യാരെ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചു. ആകെക്കൂടി ഭാഗ്യഹീനരായ കേരളീയ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെയും കൂട്ടാവുന്നതാണ്. ഗുരുവായൂരിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് 1116-ൽ വയനാട്ട് ഒരു ഇല്ലത്തെ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്കു പ്രശ്നത്തിനായി പോകുകയും അവിടെവച്ച് ഹൃദയസ്തംഭനംമൂലം 1116 മേടം 24-ആംനു മകം നക്ഷത്രത്തിൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

കൃതികൾ

പിഷാരടി വളരെയൊന്നും എഴുതിട്ടില്ല. (1) സങ്ഗമേശ്സവം, (2) വിഷ്ണുപുരാണം ഭാഷ, (3) വിശ്വരൂപം, (4) ഉദയാദുദയാന്തം, (5) നാരായണീയം ഭാഷ എന്നിവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. (6) ജാതകാദേശവും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. (7) നമ്പൂരിമാരോടു എന്നൊരു കൃതിയും കടമാളൂർ താമസിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാക്കി. വിഷ്ണുപുരാണം അതേപേരിലുള്ള മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വൃത്താനുവൃത്തരൂപത്തിലുള്ള പരിഭാഷയാണ്. അത് ഇരിങ്ങാലക്കുട കൂടൽമാണിക്കും അച്ചുകൂടത്തിൽ നിന്നു മാസികയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഏഴു ലക്കങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചതിനുശേഷം മുടങ്ങിപ്പോയി.

“ശ്രീവിഷ്ണോ! നിൻപുരാണത്തെബ്ഭാവിഭവ്യം ഭവിക്കുവാൻ
 ഭാവിക്കുന്നേൻ ഭാഷയാക്കാൻ; ഭാവിതാത്മൻ!
 തുണയ്ക്കണേ”

എന്ന മങ്ഗളപ്രാർത്ഥനയോടുകൂടിയാണ് ആ തർജ്ജമ ആരംഭിക്കുന്നത്. വി.സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവാദം പരിത്യജിച്ചു ‘വിശ്വരൂപം’ എന്ന കാവ്യമെഴുതിയപ്പോൾ അതിനെത്തന്നെ ആ പ്രാസത്തോടുകൂടി വിവർത്തനം ചെയ്യുകയാണ് പിഷാരടി തന്റെ വിശ്വരൂപംകൊണ്ടു സാധിച്ചിട്ടുള്ളത്. പണിക്കരുടെ

“അങ്ങോട്ടു നോക്കുക; ചുവപ്പു, വെളുപ്പു പച്ച-
 യെന്നീ നിറങ്ങളിടതിങ്ങിയൊരംബരാന്തം
 ചെന്താരുമാമ്പലുമൊരേസമയം വിരിഞ്ഞു
 പൊതുന പൊയ്കയുടെ ചന്തമിയന്നിടുന്നു.”

എന്ന ശ്ലോകം

“ഒന്നിങ്ങയയ്ക്ക മിഴി; ചോപ്പു, വെളുപ്പു, പച്ച-
 യെന്നീ നിറങ്ങൾ കലരും വിയദേകദേശം
 ഒന്നിച്ചു പൊൻകമലവെൺകുമ്പുദങ്ങൾ തിങ്ങി-
 നിന്നിട്ടു മിനുമൊരു പൊയ്കയെ വെന്നിടുന്നു.”

എന്നു മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. വിശ്വരൂപത്തിന്റെ രീതിപിടിച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്വതന്ത്രകാവ്യമാണ് ഉദയാദുദയാന്തം.

“ശ്രീരങ്ഗമംബരമരാജകമായിടുന്നു;
 ഭൂരങ്ഗവാസികളയർന്നുതുടങ്ങിടുന്നു;
 താരങ്ങളും പരമതുങ്ഗപദങ്ങൾ നഷ്ട-
 സാരങ്ങൾപോലെ തിരിയുന്നു; നിറം കെടുന്നു”

എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ട് ആരംഭിക്കുന്ന ഈ കാവ്യത്തിൽ കവി പല വിശിഷ്ടമനോധർമ്മങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകംകൂടി എടുത്തുകാണിക്കാം.

“ശ്രീ കാളമിപ്പല നിറം കളമിട്ടതെങ്കിൽ
 ഭാകാരമാകെയരി വാരിയെറിഞ്ഞതെങ്കിൽ
 രാകാളികോമരമൊഴിഞ്ഞ മൃഗാങ്കനെങ്കി-
 ലാകാശമല്ലിതൊരു തുള്ളിയൊഴിഞ്ഞ കാവാം.”

പിഷാരടിയുടെ ഈ കൃതി താമതമ്യേന പ്രസാദശൂന്യവും ശ്ലേഷജടിലവുമാകയാൽ സാധാരണന്മാർക്കു സുഗ്രഹമല്ല. ഭാഷാനാരായണീയം മുഴുവനായിട്ടുണ്ടോ എന്നു നിശ്ചയിച്ചില്ല. അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം ആദ്യത്തേതാണ്.

“ഉന്നിദ്രാമോദബോധാകൃതിയിലൊരൈതിരി-
 ല്ലാതെയെന്നേതു കാല-
 തെന്തില്ലാതൊക്കെ വിട്ടീത്തനുവിനുപനിഷൽ-
 കോടിയയ്ത്തത്വമായി
 മുന്നിൽക്കാണാത്തതേതോ ഗുരുപവനപുര-
 ത്തിങ്കലാ ബ്രഹ്മമല്ലോ
 മിന്നിക്കാണുന്നു സാക്ഷാലമൃതമതിശയം
 തന്നെയീ മർത്യഭാഗ്യം.”

1105-ൽ ഒരു സാഹിത്യപരിഷത്സമ്മേളനത്തിൽ വായിച്ച ഒരു പ്രബന്ധത്തിൽനിന്നുകൂടി ഒരു ശ്ലോകം ചേർക്കാം.

“ചൊല്ലാളും കവിയായ ഭർത്തുഹരിയാ
 ലങ്ഗത്തിൽ മങ്ങി സുവാ-
 കെല്ലാമെന്നു സമുക്തമായതു വിചാ-
 രിച്ചാൽത്തതോം വാസ്തവം;
 നല്ലാതും നരതും നമുക്കുടയൊരി
 നൽഭാഷയും നാടുമെ-
 നല്ലാ നമ്മുടെ സർവവും നവപരി-
 ഷ്കാരഗൃഹഗ്രന്ഥമായ്.”

പിൻകുറിപ്പ്

- സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക് ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല. ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്റ്റാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്റ്റാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.

ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം IV

ഫോൺ പതിപ്പുകളുടെ കണ്ണികൾ

- 42. പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം
- 43. പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം (തുടർച്ച)
- 44. പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം (തുടർച്ച)
- 45. പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം (തുടർച്ച)
- 46. പതിനൊന്നാം ശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം
- 47. പതിനൊന്നാം ശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം (തുടർച്ച)
- 48. വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം
- 49. കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ
- 50. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ (1020-1090)
- 51. ചില വൃത്താന്തപത്രങ്ങളും മാസികകളും
- 52. വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം (തുടർച്ച)
- 53. ചില തിരുവിതാംകൂർക്കവികൾ
- 54. കൊച്ചിയിലെ ചില കവികളും കവയിത്രികളും
- 55. ചില തിരുവിതാംകൂർക്കവികൾ (തുടർച്ച)
- 56. മലബാറിലെ ചില കവികൾ

വെബ് പതിപ്പു കണ്ണികൾ

- 1. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 1
- 2. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2
- 3. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 3
- 4. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 4
- 5. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 5